

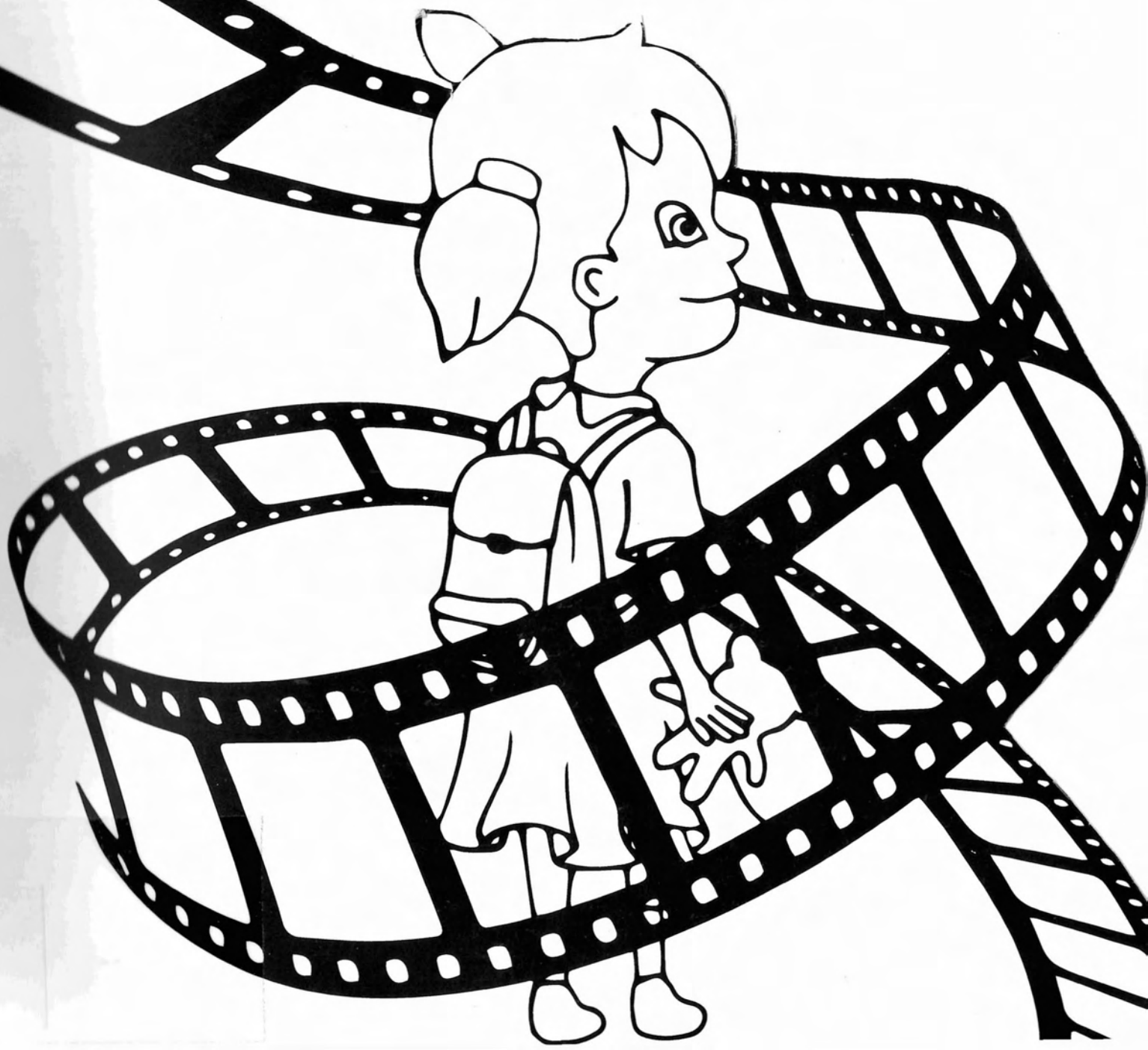

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΘΕΜΑ: **Ο ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ ΣΤΗΝ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ**

ΟΝΟΜΑ ΦΟΙΤΗΤΡΙΑΣ: ΠΑΠΑΒΛΑΧΟΥ ΧΡΥΣΑΝΘΗ – ΝΕΚΤΑΡΙΑ
(Α.Μ.0212078)

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΜΑΓΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

2^{ΟΣ} ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΧΑΝΙΩΤΑΚΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ & ΚΕΝΤΡΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ «ΓΚΡΙΖΑ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ»

Αριθ. Εισ.: 14911/1
Ημερ. Εισ.: 20-10-2016
Δωρεά: Συγγραφέας
Ταξιθετικός Κωδικός: ΠΤ – ΠΠΕ
2016
ΠΑΠ

	ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ	Σελίδες
	ΠΕΡΙΛΗΨΗ	3
1.	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	4-5
2.	<i>Λίγα λόγια για την ιστορία του κινηματογράφου</i>	6-7
2.1	Ο κινηματογράφος στην εκπαίδευση	8-14
2.1.1	Προϋποθέσεις για την διδασκαλία της κινηματογραφικής παιδείας	14
2.1.2	Εφαρμόζοντας τα 3 Cs της Bazalgette στην Κινηματογραφική Παιδεία	15
2.1.3	Η Κινηματογραφική Παιδεία ως σχολική πράξη	15-16
3.	Η εκπαίδευση στον κινηματογράφο». Ένα μάθημα στα παιδαγωγικά τμήματα Δημοτικής και Προσχολικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας	17-18
3.1	Ταινίες που προβλήθηκαν στο μάθημα «Η εκπαίδευση στον Κινηματογράφο»	
3.1.1	Ο ψύλλος	19
3.1.2	Children of Heaven	20
3.1.3	Whiplash	21
3.1.4	The wave	21-22
3.1.5	Το καναρινί ποδήλατο	22
3.1.6	Dead poetry society	23
3.1.7	La lengua de las mariposas	23-24
3.1.8	Freedom Writers	24-25
4.	ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	26-27
5.	Απόψεις των φοιτητών για τις ταινίες που προβλήθηκαν	28-46
6.	Ερωτηματολόγια φοιτητών	47-58
7.	Συνεντεύξεις καθηγητών	59-61
8.	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	62-63
9.	ΕΠΙΛΟΓΟΣ	64
10.	Βιβλιογραφία	65-67

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα εργασία ασχολείται με τον κινηματογράφο ,τη σημασία του και πως μπορεί η συγκεκριμένη μορφή τέχνης να ενταχθεί στην εκπαίδευση. Γίνεται μια λεπτομερής ανάλυση του κινηματογράφου, καθώς αναλύονται όλα τα στοιχεία που τον πλαισιώνουν και τον συνδέουν με το εκπαιδευτικό σύστημα. Ακόμη, μέσα από το μάθημα «Η εκπαίδευση στον κινηματογράφο» του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας διεξάγεται μία έρευνα προκειμένου να γίνει η αξιολόγησή του. Χρησιμοποιούνται ερευνητικά εργαλεία, όπως η ανάλυση των γραπτών κειμένων των φοιτητών που παρακολουθούσαν το μάθημα, καθώς και τα ερωτηματολόγια που συμπλήρωσαν οι φοιτητές στο τέλος του εξαμήνου. Ακόμη, πραγματοποιείται μια συνέντευξη με τους καθηγητές του μαθήματος, έτσι ώστε να δώσουν πληροφορίες σχετικά με τη διδασκαλία τους για το μάθημα. Όλα αυτά τα στοιχεία εμπλουτίζουν την έρευνα βγάζοντας σημαντικά συμπεράσματα τόσο για τις απόψεις των φοιτητών όσο και για το ίδιο το μάθημα.

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Με βάση το μάθημα «Η εκπαίδευση στον Κινηματογράφο», που πραγματοποιείται στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, στο Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης, με διδάσκοντες τους Μάγο Κωνσταντίνο και Χανιωτάκη Νικόλαο περιγράφεται και αναλύεται πώς ο κινηματογράφος βοηθά στην εκπαίδευση των παιδιών και πώς μπορούν τα παιδιά να τον χρησιμοποιήσουν έτσι ώστε να αποκομίσουν γνώσεις και να διευρύνουν τους πνευματικούς τους ορίζοντες. Αρχικά, δίνονται κάποιες πληροφορίες για την προέλευση και την δημιουργία του κινηματογράφου. Αναφέρονται τα οφέλη του κινηματογράφου στην εκπαίδευση και ειδικότερα στα παιδιά ενώ δίνεται έμφαση στην χρησιμότητά του και το πώς μπορεί να βοηθήσει στη διάπλαση του νου. Παράλληλα αναλύονται στοιχεία για την κινηματογραφική παιδεία, τα μοντέλα λειτουργίας και τις προκλήσεις που εμφανίζονται. Επίσης, γίνεται αξιολόγηση για το ίδιο το μάθημα, προκειμένου να ερευνηθεί αναλυτικότερα και σε βάθος η χρησιμότητα της εκπαίδευσης στον κινηματογράφο, αλλά και τα σημαντικότερα στοιχεία του.

Πιο συγκεκριμένα, η πτυχιακή εργασία ξεκινά με την ιστορία του κινηματογράφου τόσο στον ελληνικό χώρο όσο και στο εξωτερικό. Παρουσιάζεται ο κινηματογράφος γενικά, αλλά και πώς αυτός μπορεί να εισαχθεί και να ενισχύσει σημαντικά την εκπαίδευση. Προβάλλονται οι σχέσεις των παιδιών με τον κινηματογράφο και τα μέσα μαζικής επικοινωνίας ενώ γίνονται φανεροί οι προβληματισμοί γύρω από την εισαγωγή του στην εκπαίδευση και γενικότερα στη ζωή των παιδιών. Σημαντική αναφορά γίνεται για την στάση των εκπαιδευτικών απέναντι στο κινηματογράφο και την εισαγωγή του στην εκπαιδευτική διαδικασία. Πώς, δηλαδή, πρέπει να γνωρίσουν στα παιδιά τον κινηματογράφο, ποιες ταινίες πρέπει να επιλέγουν, ποιο κινηματογραφικό είδος αλλά και με ποιο θέμα. Έπειτα, αναφέρεται και αναλύεται η κινηματογραφική παιδεία αλλά και τα στοιχεία που την πλαισιώνουν.

Στη συνέχεια, ακολουθεί η περιγραφή του μαθήματος «Η εκπαίδευση στον Κινηματογράφο», αλλά και τα στοιχεία που το απαρτίζουν. Η περιγραφή αυτή γίνεται διότι η παρούσα πτυχιακή εργασία αφορά το ίδιο το μάθημα δια μέσου του οποίου θα προκύψουν συμπεράσματα που σχετίζονται με τον κινηματογράφο και την εκπαίδευση. Επίσης, παρουσιάζονται οι ταινίες οι οποίες προβλήθηκαν στο μάθημα, αλλά και κάποια σχόλια των φοιτητών που αφορούν τις ταινίες και τις απόψεις τους

πάνω σε αυτές. Έπειτα, παρουσιάζεται η έρευνα για την αξιολόγηση του μαθήματος, η οποία πραγματοποιήθηκε με την βοήθεια των ερωτηματολογίων τα οποία δόθηκαν στους φοιτητές που παρακολούθησαν το μάθημα. Μέσα από τα ερωτηματολόγια αποκαλύφθηκαν οι απόψεις των φοιτητών για το μάθημα («Η εκπαίδευση στον κινηματογράφο») ενώ ταυτόχρονα βγήκαν συμπεράσματα για την συμβολή του κινηματογράφου στην εκπαίδευση.

Στα πλαίσια της εργασίας δημιουργήθηκαν σημαντικά ερωτήματα γύρω από την αποκτηθείσα γνώση των παιδιών. Έχει αντίκτυπο ο κινηματογράφος στο κοινωνικό και οικογενειακό περιβάλλον των παιδιών; Πώς μπορεί μία ταινία να βοηθήσει το παιδί να αποκτήσει μια σχετική άποψη για τον κόσμο; Μπορεί να του μεταδώσει πληροφορίες και να του λύσει τυχόν απορίες; Μπορεί η προβολή μιας ταινίας στο σχολείο να βοηθήσει τα παιδιά να αποκτήσουν γνώσεις πάνω από ένα θέμα;

2. ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ

Ο κινηματογράφος είναι σήμερα επισήμως η έβδομη τέχνη ανάμεσα στη γλυπτική, λογοτεχνία, χορό, μουσική, ζωγραφική και αρχιτεκτονική. Στην αρχή εμφανίστηκε ως μία τέχνη που καταγράφει και οπτικοποιεί την εικόνα, όπως υποδηλώνει και ο όρος (κίνημα & γραφή). Αρχικά, οι πρώτοι κινηματογραφιστές αποπειράθηκαν πάνω στην τεχνική της κινούμενης εικόνας με την βοήθεια της φωτογραφίας στα μέσα του 19ου αιώνα. Σιγά σιγά ο κινηματογράφος μετασηματίστηκε διεθνώς σε μία δημοφιλή μορφή τέχνης. Στο ξεκίνημα του κινηματογράφου οι ταινίες διαρκούσαν 10 με 15 λεπτά και σταδιακά αυξανόταν. Το 1880 εφευρέθηκε το κινητοσκόπιο από τον Ουίλλιαμ Ντίκσον, το οποίο ήταν μια μηχανή προβολής με δυνατότητα να προβάλλει την κινηματογραφική ταινία σε ένα κουτί, η οποία ήταν ορατή από έναν μόνο θεατή. Έπειτα, το 1891 παρουσιάστηκε η πρώτη κινηματογραφική ταινία. Με βάση το κινητοσκόπιο, ο Ντίκσον και ο Έντισον εφηύραν τον κινηματογράφο, ο οποίος αποτελούσε μία φορητή κινηματογραφική μηχανή, λήψεως, εκτύπωσης, προβολής φιλμ. Η πρώτη δημόσια προβολή έγινε το 1895 στο Παρίσι (Keith Rinder, 2000).

Όσον αφορά τον ελληνικό κινηματογράφο αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα κομμάτια του νεοελληνικού πολιτισμού, παρόλο τη μικρή ηλικία του και τα φτωχά μέσα της ελληνικής κινηματογραφικής παραγωγής. «Ο κινηματογράφος έφτασε στην Ελλάδα όπως όλα εκείνα τα «παράξενα» βιομηχανικά μηνύματα της Δύσης, που με την προηγμένη τους τεχνολογία, φαντάζουν μυστηριακά, δαιμονικά, νεωτερισμοί που ήρθαν να ταραξούν την ηθικογραφική μας στερεότητα. Και μετά εγκλιματίζονται με έναν τρόπο διαβολικά ρωμαίικο, γίνονται μέρος της δικής μας παράδοσης» (Σολδάτος, 1995, 8). Γέννησε αριστουργήματα της κινηματογραφικής τέχνης και ανέδειξε σημαντικούς σκηνοθέτες, σεναριογράφους, συνθέτες και καταπληκτικούς ηθοποιούς. Παρόλο, που ο ερχομός της δικτατορίας έκοψε τη φόρα από κάποιους καλλιτέχνες, δεν τους εμπόδισε να αναδειχθούν και να δημιουργήσουν. Μάλιστα, το 1907 ανοίγει ο πρώτος κινηματογράφος στην Αθήνα.

Αξίζει να σημειωθεί, πως μέχρι τα τέλη της δεκαετίας του 1920, ο κινηματογράφος παρέμενε χωρίς ήχο (βουβός κινηματογράφος) και συχνά οι προβολές ταινιών συνοδεύονταν από ζωντανή μουσική. Η ιστορία του ηχογραφημένου κινηματογραφικού ήχου ξεκίνησε το 1926, όταν η Warner Brothers παρουσίασε μία συσκευή (Vitaphone), η οποία έδινε τη δυνατότητα αναπαραγωγής μουσικής, μέσω

ενός δίσκου που συγχρονιζόταν με την μηχανή προβολής της ταινίας. Βασισμένη σε αυτή τη νέα τεχνολογία, στα τέλη 1927, κυκλοφόρησε η ταινία *The Jazz Singer*, η οποία αν και κατά το μεγαλύτερο μέρος της ήταν βουβή, υπήρξε η πρώτη που περιείχε διαλόγους. Περίπου την ίδια περίοδο με την προσαρμογή του ήχου, ξεκίνησαν συστηματικές προσπάθειες για την προσθήκη χρώματος. Έγχρωμες ταινίες είχαν ήδη εμφανιστεί από τις αρχές του 20ου αιώνα, μέσω του χρωματισμού των κινηματογραφικών καρτέ με το χέρι, μέθοδος που εγκαταλείφθηκε σταδιακά, σε συνδυασμό και με την αύξηση της διάρκειας των ταινιών (*Keith Rinder, 2000*). Παράλληλα, στον κινηματογράφο είχαν αναδυθεί και τα κινούμενα σχέδια, τα οποία είναι ταινίες, στις οποίες πρωταγωνιστούν ζωγραφιστές φιγούρες αντί για ηθοποιούς. Οι ήρωες τους είναι συνήθως ζώα ή φανταστικά πλάσματα, με αστεία μορφή οι οποίοι μιλούν και συμπεριφέρονται σαν άνθρωποι. Η δημιουργία των ταινιών αυτών βασίζεται, όπως ο κινηματογράφος, στο μεταίσθημα. Αρχικά οι σκηνές της ταινίας ζωγραφίζονται ξεχωριστά η καθεμία. Για να δημιουργηθεί ένα κινούμενο σχέδιο, τα αρχικά σκίτσα ζωγραφίζονται σε διάφανες επιφάνειες και μετά ζωγραφίζονται. Κάθε σχέδιο διαφέρει ελάχιστα από το προηγούμενο. Στη συνέχεια, τα σχέδια φωτογραφίζονται με τη σειρά και δημιουργείται ένα ενιαίο φιλμ. Όταν το φιλμ προβάλλεται με ταχύτητα, οι φιγούρες των σχεδίων φαίνονται σαν να κινούνται. Την πρώτη ταινία κινουμένων σχεδίων γύρισε ο Αμερικανός Σ. Μπλάκτον το 1907. Οι ταινίες του Γουόλτ Ντίσνεϊ ανέδειξαν αυτό το κινηματογραφικό είδος σε αληθινή τέχνη. Το 1937 ο Γουόλτ Ντίσνεϊ γύρισε τη *Χιονάτη και τους επτά νάνους*. Ήταν η πρώτη ταινία κινουμένων σχεδίων μεγάλου μήκους. Χρειάζονταν 24 διαφορετικά σκίτσα για να αποδοθεί στη σκηνή κίνηση διάρκειας ενός δευτερολέπτου. Φανταστείτε, λοιπόν, πόσα σκίτσα σχεδιάστηκαν για την ταινία αυτή διάρκειας μιάμισης ώρας περίπου.

2.1 Ο ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Στη σημερινή εποχή τόσο οι εκπαιδευτικοί όσο και οι γονείς βρίσκονται πολλές φορές αντιμέτωποι με το ερώτημα: «*Θα πρέπει τα παιδιά να βλέπουν κινηματογράφο; Κάνουν καλό οι ταινίες στην πνευματική τους υγεία;*» Για να απαντήσουμε σε αυτό το ερώτημα θα πρέπει πρώτα να αναλύσουμε την σημασία και την χρησιμότητα του κινηματογράφου (*Φραγκούλης, 2005*). Ζούμε σε μία εποχή όπου κυριαρχεί το θέαμα και οι διευρυμένοι κώδικες επικοινωνίας μέσα από τις νέες ψηφιακές μορφές έκφρασης (κινηματογράφος, βίντεο, πολυμέσα, διαδίκτυο). Κανένας μας δεν αγνοεί σήμερα την εισβολή των μέσων αυτών στον καθημερινό κόσμο των παιδιών που ξεκινά από την πρώιμη ηλικία και συνεχίζεται σε όλη την διάρκεια της ανάπτυξής του. Για αυτό το λόγο, ο ρόλος του κινηματογράφου επαναπροσδιορίζεται αποκτώντας μια νέα παιδευτική διάσταση, η οποία, αν χρησιμοποιηθεί σωστά από τους «πολιτιστικούς διαχειριστές» του, μπορεί να προσφέρει απεριόριστες δυνατότητες κοινωνικής μάθησης και αισθητικής καλλιέργειας στους ανήλικους θεατές (*Ανδριοπούλου, 2010*). Ο κινηματογράφος χρησιμοποιεί και στηρίζεται, σε μεγάλο βαθμό, στην εικόνα, η οποία έχει τεράστια δύναμη. Για όλους μας, αλλά περισσότερο για το παιδί, η δύναμη της κατάδυσης στην εμπειρία της εικόνας είναι μεγάλη. Η εικόνα παίζει καθοριστικό ρόλο για το παιδί διότι είναι ελκυστική, ανταποκρίνεται στον τρόπο σκέψης του, αντικαθιστά την πραγματικότητα, το βοηθά να κινηθεί στον κόσμο της φαντασίας και του ονείρου, να βιώσει πολλά στοιχεία της πραγματικής ζωής με διαφορετικό τρόπο προσέγγισης, ενώ τέλος βιώνει διάφορα συναισθήματα ανάλογα με το πως εκλαμβάνει μία εικόνα. Μπορεί παράλληλα να συμβάλλει σε μια ρεαλιστικότερη πρόσληψη της πραγματικότητας, σε μια κοινωνική νοημοσύνη, την κοινωνιογνωσία, γεφυρώνοντας τις γνώσεις των ανηλίκων με τις εμπειρίες του έξω-κινηματογραφικού κόσμου. Σε αυτό το σημείο πρέπει να γίνει μια αναφορά για τον ρεαλισμό στον κινηματογράφο και κατά πόσο ισχύει αυτό, καθώς είναι ένα πολύ αμφισβητήσιμο θέμα που πολλοί έχουν προσπαθήσει να εξηγήσουν και να καθορίσουν. Λαμβάνοντας υπόψη ότι μια ταινία δεν είναι τίποτα περισσότερο από μια παραίσθηση ή μια αναπαράσταση ενός γεγονότος ή μιας κατάστασης, είναι πολύ δύσκολο να τεθούν τα όρια μεταξύ της πραγματικότητας και της μυθιστοριογραφίας, της αξιοπιστίας και της φαντασίας (*Robert Altman, 1994*). Έτσι, ο ρεαλισμός στον κινηματογράφο, άλλες φορές υπάρχει και άλλες, όχι. Επίσης, αξίζει να σημειωθεί πως διάφοροι δηλώνουν ότι το κίνημα και η ιδέα του ρεαλισμού στον

κινηματογράφο υπήρξε πριν από τη επίσημη ονομασία του. Η ανάγκη να εκφράσουμε τον κόσμο γύρω μας και να αναπαραστήσουμε την πραγματικότητα ήταν πάντα η απόλυτη ανάγκη του ατόμου. Όλοι οι ρεαλιστές πρέπει να εκφράσουν ένα πράγμα, την αλήθεια. Ο ρεαλισμός ήρθε να συλλάβει την αλήθεια, να ξετυλίξει την έννοιά του, την ομορφιά της και την ειλικρίνειά της μέσω του χρόνου και του διαστήματος (*Nochlin, 1971*).

Έπειτα, το παιδί παρακολουθώντας διάφορες ταινίες ταυτίζεται με τους ήρωες και τα πρόσωπα της ταινίας ενώ βιώνει και τα συναισθήματά τους (χαίρεται, λυπάται, απογοητεύεται, αδημονεί, προσμένει κ.λπ.). Τα συναισθήματα αυτά βιώνονται πολύ έντονα από τα παιδιά, καθώς τα ίδια παρασύρονται από την μαγεία της παρακολούθησης της ταινίας και έτσι τους δημιουργούνται πολύ ευχάριστες ή δυσάρεστες καταστάσεις, οι οποίες με την σειρά τους επιδρούν σε όλη τη διαμόρφωση του ψυχισμού τους. Παράλληλα, με την συναισθηματική βίωση, θα λέγαμε πως, επιτυγχάνεται και η συναισθηματική μόρφωση. Το παιδί παρακολουθώντας θετικές κοινωνικές συμπεριφορές όπως π.χ. βοήθεια, αλληλεγγύη, συνεργασία, κ. α., μπορεί να οδηγηθεί στο να ενεργεί και το ίδιο μεταγενέστερα με πιο κοινωνικούς τρόπους. Με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνεται η συναισθηματική του μόρφωση. Αυτή η δύναμη της κινηματογραφικής ταινίας να μεταβιβάζει συναισθήματα είναι πολύ ωφέλιμη, όταν πρόκειται για θετικά συναισθήματα, αλλά και επικίνδυνη, όταν πρόκειται για αρνητικά.

Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω, τα παιδιά καθώς παρακολουθούν μια κινηματογραφική ταινία ταυτίζονται με τους ήρωες και τα άλλα πρόσωπα. Ταυτιζόμενα λοιπόν με αυτούς υιοθετούν στη συνέχεια και τις συμπεριφορές αυτών των προτύπων. Έτσι, όταν στις προβαλλόμενες ταινίες, οι κυριαρχούσες συμπεριφορές των ηρώων είναι θετικές, είναι πιθανόν και τα παιδιά, τα ταυτιζόμενα με τους ήρωες, να υιοθετήσουν στη συνέχεια και αυτά αντίστοιχες θετικές συμπεριφορές. Με τον τρόπο αυτό ο κινηματογράφος συμβάλλει στη γνώση και στην απόκτηση θετικών συμπεριφορών από τα παιδιά. Όταν όμως τα προβαλλόμενα, μέσω των ταινιών, πρότυπα είναι ιδιαίτερα αρνητικά, κυρίως όσον αφορά τις κοινωνικές τους συμπεριφορές (όπως την βία και την επιθετικότητα), το παιδί ταυτιζόμενο με τους ήρωες θα υιοθετήσει και την ανάλογη συμπεριφορά γεγονός που θα έχει αρνητική επίδραση στην ανάπτυξη του.

Σε αυτό το σημείο, αξίζει να αναφερθεί πως οι θεωρητικοί του εθισμού και της συνήθειας υποστηρίζουν πως δεν είναι δυνατό η παρακολούθηση μιας ταινίας με βίαιο περιεχόμενο να προκαλέσει επιθετική συμπεριφορά στους θεατές. Ακόμη, έχει υποστηριχθεί ότι είναι δυνατό η συνήθεια από τη συνεχή θέα βίαιων και επιθετικών σκηνών να υποβοηθά την άμβλυνση και την εξασθένηση της τάσης και της διάθεσης για επιθετική και βίαιη συμπεριφορά στην καθημερινή κοινωνική δράση (Βουιδάσκη, 1992, 33-34). Βασικοί θεμελιωτές της θεωρίας αυτής είναι οι M. H. Thomas, R. S. Lazarus και R. S. Drabman, οι οποίοι κατέληξαν στα ερευνητικά τους συμπεράσματα πως τα άτομα που έχουν προηγούμενα εκτεθεί στην τηλεοπτική βία αντέδρασαν λιγότερο συναισθηματικά και έντονα, όταν εκτέθηκαν στην πραγματική βία, σε αντίθεση με τα άτομα που δεν είχαν προηγουμένως παρακολουθήσει βίαια προγράμματα. Παρατήρησαν ακόμη πως η συχνή παρακολούθηση βίαιων πράξεων, ενώ αρχικά δημιουργεί συναισθηματική φόρτιση, στη συνέχεια προκαλεί μείωση της διέγερσης και την τελική απευαισθητοποίηση για επιθετικές πράξεις. Παράλληλα, η θεωρία της καθάρσεως υποστηρίζει πως η προβολή σκηνών βίας μπορεί να έχει θετικές επιπτώσεις στους αποδέκτες των μηνυμάτων τους (Βουιδάσκη, ό.π., 36-41). Οι Seymour Feshbach και Robert Sinser υποστήριζαν ότι η παρακολούθηση σκηνών βίας και επιθετικότητας μπορεί να οδηγήσει το θεατή στην κάθαρση με την αριστοτελική έννοια (Παπαθανασόπουλος, 1997, 39). Η ταύτιση με τον ήρωα που ενεργεί βίαια και επιθετικά εξαγνίζει τον θεατή και εξουδετερώνει την επιθετική του φόρτιση, η οποία θα μπορούσε να εκδηλωθεί στην κοινωνική του συμπεριφορά.

Στη συνέχεια, μέσω των διαφόρων ρόλων που υποδύονται οι ήρωες των ταινιών και των συμπεριφορών που υιοθετούνται από αυτούς τα παιδιά μαθαίνουν σχετικά με τις ανθρώπινες σχέσεις, τις κοινωνικές καταστάσεις, τη ζωή κ.ά.. Έτσι, θα λέγαμε ότι γενικότερα τα παιδιά μπορεί να οδηγηθούν, μέσω της παρακολούθησης των ταινιών, στο σχηματισμό άποψης για την κοινωνία και την κοινωνική πραγματικότητα. Όμως, η παρακολούθηση μια ταινίας που κύριο στοιχείο της είναι το φανταστικό και το μαγικό πιθανόν να οδηγήσει το παιδί στο σχηματισμό μιας εντελώς εξωπραγματικής άποψης για την κοινωνική πραγματικότητα.

Με όσα αναφέρθηκαν παραπάνω, φαίνεται ότι ο κινηματογράφος έχει μεγάλη δύναμη και ασκεί σημαντικές επιδράσεις στο παιδί, τόσο θετικές, όσο και αρνητικές.

Ποιά όμως πρέπει να είναι η στάση του σχολείου απέναντι στο κινηματογράφο; Θα ήταν καλό να αξιοποιήσει κάποια στοιχεία του και να τα εισάγει στην εκπαίδευση;

Αρχικά, πρέπει να σημειωθεί πως η καθημερινή πραγματικότητα έχει αποδείξει ότι ο κινηματογράφος αποτέλεσε το μεγαλύτερο δίκτυο των μέσων μαζικής επικοινωνίας. Έτσι, τα οπτικοακουστικά μέσα επικοινωνίας γνώρισαν μεγάλη ανάπτυξη και σε συνδυασμό με την σύγχρονη τεχνολογία και την παγκοσμιοποίηση δημιούργησαν μια νέα εποχή που επηρέασε σημαντικά την ζωή όλων. Γι' αυτό τον λόγο το σχολείο είναι αδύνατο να ξεφύγει από αυτή την πραγματικότητα και αναγκαστικά θα εισάγει τον κινηματογράφο στα πλαίσιά του, αλλά θα πρέπει να επιλέξει συνειδητά για ποιο σκοπό, με ποιον τρόπο, πότε και πόσο θα τον αξιοποιεί. Είναι σημαντικό να επιλέξει στοιχεία που θα ανταποκρίνονται στην σημερινή πραγματικότητα και παράλληλα θα ανταπεξέρχονται στις προσδοκίες και τα θέλω των παιδιών προκειμένου να λαμβάνουν τη γνώση με ευχάριστο τρόπο και αποτελεσματικά. Βέβαια, σήμερα ο κινηματογράφος αξιοποιείται ως ένα μέσο παρακολούθησης ή στα πλαίσια του αναλυτικού προγράμματος μέσω του μαθήματος των «καλλιτεχνικών» κάνοντάς το αντικείμενο εκπαίδευσης με ειδικούς δασκάλους.

Ωστόσο, ο κινηματογράφος ως οπτικοακουστικό μέσο, μπορεί να αισθητοποιήσει τη διδασκαλία, να προκαλέσει έντονο ενδιαφέρον, να διεγείρει, να συγκρατήσει την προσοχή και να πετύχει τον τόσο πολύτιμο για τη μάθηση συνδυασμό θεωρίας και πράξης. Και αυτό δημιουργώντας σαφείς παραστάσεις και ενισχύοντας την εμπέδωση του εκάστοτε μαθήματος με οικονομία χρόνου, καθώς μάλιστα συνδυάζει τη μάθηση με την ψυχαγωγία.

Ο κινηματογράφος ως τέχνη καλλιεργεί το καλαισθητικό πνεύμα των εκπαιδευομένων, ενώ με τον κινηματογράφο ως μέσο διευκολύνονται τόσο οι μαθητές όσο και οι δάσκαλοι. Από την πλευρά των παιδιών το μάθημα γίνεται πιο ενδιαφέρον και πιο ευχάριστο. Επίσης, πρέπει να γνωρίζουμε ότι όταν τα παιδιά παρακολουθούν μία ταινία, δεν βλέπουν όλα τα ίδια πράγματα, ούτε ερμηνεύουν τις εικόνες με τον ίδιο τρόπο. Έτσι, η αλληλεπίδραση μεταξύ τους και η συζήτηση των διαφόρων απόψεων τα κάνει να προβληματίζονται, ενώ ταυτόχρονα τους κεντρίζει το ενδιαφέρον. Από την άλλη πλευρά οι δάσκαλοι μεταδίδουν στα παιδιά πληροφορίες με έναν πιο εύκολο τρόπο, ενώ και οι ίδιοι βλέπουν τους μαθητές τους να χαίρονται το μάθημα και να περνάν ευχάριστα.

Η κινηματογραφική ταινία κατέχει μια προνομιακή θέση ανάμεσα στα διάφορα οπτικοακουστικά μέσα εξαιτίας της γοητείας που ασκεί στο δέκτη, της εικόνας, του

ήχου και της ιστορίας που προβάλλει, αλλά και των παιδαγωγικών χρήσεων που μπορεί να έχει. Παρόλο που είναι γενικά αποδεκτό ότι η κινηματογραφική ταινία αποτελεί ένα πολύτιμο παιδαγωγικό εργαλείο, η δημιουργική και ανεξάρτητη παραγωγή εκπαιδευτικών ταινιών παραμένει μια ουτοπία. Οι καλές εκπαιδευτικές ταινίες προϋποθέτουν ορισμένα στοιχεία τα οποία είναι απαραίτητα για μια γόνιμη και αποτελεσματική εκπαιδευτική χρήση. Όμως τέτοιες ταινίες είναι σπάνιο φαινόμενο λόγω του υψηλού κόστους παραγωγής τους (Κορωναίου, 2000).

Η Αλεξάνδρα Κορωναίου στο βιβλίο «Εκπαιδύοντας εκτός σχολείου» αναφέρει πως *«Το μεγαλύτερο πλεονέκτημα της κινηματογραφικής ταινίας εντοπίζεται στη λειτουργία του θεάματος που προσελκύει το ενδιαφέρον του δέκτη και συμβάλλει στην ευαισθητοποίησή του για κάποιο θέμα. Η ιδιαιτερότητα και ο πλούτος της κινηματογραφικής γλώσσας οφείλονται στο συνδυασμό στοιχείων, όπως είναι η κίνηση, η διήγηση, ο ρυθμός, αλλά και στο συνδυασμό διαφορετικών ειδών, όπως είναι το ρεπορτάζ, η επιστημονική φαντασία, το ντοκιμαντέρ, και βεβαίως η μυθοπλασία»* (Κορωναίου, 2002, 52). Η συγγραφέας μιλά για τα μηνύματα που εκπέμπουν οι ταινίες και σε σχέση με αυτά τις διαχωρίζει σε ταινίες κλειστής και ανοιχτής δομής. Οι εκπαιδευτικές ταινίες κλειστής δομής επιτρέπουν και αφήνουν περιθώρια στο δέκτη του μηνύματος να το ερμηνεύσει και να το εκλάβει με πολλούς διαφορετικούς τρόπους. Αυτό το είδος ταινιών εκπέμπει το μήνυμα με κατανοητό τρόπο άμεσα και χωρίς δυσκολία. Απαιτούνται, όμως, κάποιες προϋποθέσεις για την χρήση αυτών των ταινιών. Πιο συγκεκριμένα, είναι σημαντικό πριν την προβολή της ταινίας να υπάρχει ένα σχόλιο, που να εισάγει την ταινία σε ένα γενικότερο πλαίσιο. Βέβαια, υπάρχει και η δυνατότητα χρήσης και άλλων οπτικοακουστικών μέσων, όπως οι σταθερές εικόνες, το βιβλίο κ.λπ. για την ενδυνάμωση της διδασκαλίας. Τέλος, μετά την προβολή της ταινίας πρέπει να καλλιεργείται από τον παιδαγωγό ένα κατάλληλο περιβάλλον για συζήτηση και στοχασμό με τους εκπαιδευόμενους, γεγονός που θα τους δώσει τη δυνατότητα να εκφράσουν τις απόψεις τους. Άρα, ο ρόλος του παιδαγωγού είναι να ελέγξει αν τα σημαντικά σημεία της ταινίας έγιναν κατανοητά ενώ παράλληλα πρέπει να κάνει τις κατάλληλες ερωτήσεις προκειμένου να προβληματίσει και να ευαισθητοποιήσει τους εκάστοτε θεατές. Οι ταινίες ανοιχτής δομής ασχολούνται με άλλου είδους εκπαιδευτικά και παιδαγωγικά ζητήματα. Θέτουν θέματα και προβλήματα που αφορούν ατομικές και συλλογικές συμπεριφορές, κοινωνικά γεγονότα και ψυχολογικές καταστάσεις. Αυτό το είδος

ταινιών ανοίγει διαύλους επικοινωνίας, ευνοεί το διάλογο και επιτρέπει να ακουστούν απόψεις για κοινωνικά θέματα. Σε αυτή την περίπτωση ο παιδαγωγός δεν αρκείται στην απλή μετάδοση των γνώσεων στους εκπαιδευόμενους του, αλλά διαμορφώνει στάσεις και συμπεριφορές. Εδώ ο ρόλος του παιδαγωγού είναι σημαντικός καθώς μοιάζει με κριτικό κινηματογράφου και είναι υποχρεωμένος πριν και μετά την προβαλλόμενη ταινία να δημιουργήσει ένα κλίμα αναστοχασμού και προβληματισμού.

Σημαντικό επίσης είναι η επιλογή της ταινίας να αντιστοιχεί στη στοχοθεσία του κάθε μαθήματος και να αντικατοπτρίζει το περιεχόμενό του. Σκοπός είναι να επιλέγονται ταινίες τις οποίες δεν θα διάλεγαν κατά βούληση οι μαθητές, έτσι ώστε να παρακολουθούν και άλλα θέματα με ενδεχόμενο ενδιαφέρον.

Στη σημερινή εποχή, ο κινηματογράφος ως ένα διαχρονικό και επίκαιρο οπτικοακουστικό μέσο διαδραματίζει σημαντικό παιδευτικό ρόλο και η κινηματογραφική παιδεία θεωρείται μία από τις βασικότερες εκδοχές της οπτικοακουστικής παιδείας, η οποία υπακούει στις ίδιες συνισταμένες με αυτήν, δηλαδή στην ικανότητα πρόσβασης, γνωστικής πρόσληψης και κριτικής ανάλυσης, καθώς και στην ικανότητα δημιουργίας περιεχομένου (Ανδριοπούλου, 2010). Η κινηματογραφική παιδεία εμπερικλείει δηλαδή, την ικανότητα «ανάγνωσης» και «γραφής» κινηματογραφικών ταινιών. Η διαδικασία «ανάγνωσης» παρέχει στα παιδιά γνωστικά εργαλεία, για να κατανοούν το ιδεολογικό υπόβαθρο στις κινηματογραφικές ταινίες. Πιο συγκεκριμένα, η κινηματογραφική παιδεία προσφέρει τη δυνατότητα στους θεατές να «διαβάσουν πίσω από τις γραμμές». Η διαδικασία «γραφής»/ παραγωγής καθιστά τα παιδιά ικανά να κατασκευάσουν μηνύματα, να γίνουν τα ίδια παραγωγοί μέσων και να δημιουργήσουν οπτικοακουστικά κείμενα (Κούρτη, Σιδηροπούλου & Τσίγκρα, 2009). Σύμφωνα με τον Fleming (1993), η κινηματογραφική παιδεία βοηθά σημαντικά στην καλλιέργεια και ενδυνάμωση της αισθητικής αγωγής των μαθητών, στην ανάπτυξη της γνωστικής τους εμπειρίας, στο συναισθηματικό τους εμπλουτισμό και στη διεύρυνση των πνευματικών τους οριζόντων.

Πρέπει να σημειωθεί, πως η κινηματογραφική παιδεία έχει ένα συγκεκριμένο-δεδομένο κοινωνικό περιβάλλον, με το οποίο ο θεατής αλληλεπιδρά ως προς τον τρόπο θέασης και πρόσληψης του περιεχομένου μιας ταινίας. Ένα παιδί δηλαδή,

λαμβάνει διαφορετικά μια ταινία στο σαλόνι του σπιτιού του, μόνο του ή μαζί με την οικογένειά του, με άλλο τρόπο στο σχολείο, το οποίο αποτελεί το πλαίσιο μιας μαζικής εκπαιδευτικής προβολής και διαφορετικά στον κινηματογράφο, όταν βρίσκεται με την παρέα του. Σε κάθε περίπτωση όμως, το κομβικό σημείο εκκίνησης είναι ένα: κάθε παιδί – θεατής είναι και ένας μοναδικός αναγνώστης της ταινίας, με μοναδική ικανότητα πρόσληψης, αποκωδικοποίησης και κριτικής ανάλυσης του περιεχομένου. Με λίγα λόγια, η διαδικασία της κινηματογραφικής ανάγνωσης είναι διαφορετική σε κάθε παιδική ιδιοσυγκρασία. Ισχύει δηλαδή, η γενική παραδοχή της Παιδείας για τα Μέσα «Δεν υπάρχει ένας τρόπος για τη σωστή ανάγνωση στα μέσα, υπάρχει μόνο ο δικός μας τρόπος».

2.1.1 Προϋποθέσεις για την διδασκαλία της κινηματογραφικής παιδείας

Η κινηματογραφική παιδεία μπορεί να ξεκινήσει από την προσχολική ηλικία. Η προσχολική εκπαίδευση μπορεί να αποτελέσει προνομιακό χώρο για την κινηματογραφική παιδεία και να θέσει τα θεμέλια της τελευταίας, δεδομένου ότι τα παιδιά ήδη από τη νηπιακή ηλικία φέρουν ένα απόθεμα εμπειρίας και γνώσης που τους επιτρέπει να αποκωδικοποιούν τις συμβάσεις που διέπουν τον οπτικοακουστικό λόγο (Buckingham, 2008). Τα παιδικά κινηματογραφικά έργα αποτελούν το πλέον χαρακτηριστικό παράδειγμα εξοικείωσης με το μέσο του κινηματογράφου, εξαιτίας της συνεχούς ταύτισης με τους ήρωες και την ιστορία. Ένα σημαντικό στοιχείο που ευνοεί την καλλιέργεια της κινηματογραφικής παιδείας είναι η εξοικείωση που έχουν ήδη τα παιδιά με το μέσο της τηλεόρασης, το οποίο χρησιμοποιεί οπτικοακουστικούς κώδικες παρόμοιους με εκείνους του κινηματογράφου. Για την εφαρμογή όμως της κινηματογραφικής παιδείας βασικό ρόλο παίζουν και οι απόψεις των εκπαιδευτικών σχετικά με αυτή. Οι γνώσεις, οι αντιλήψεις, οι δεξιότητες των εκπαιδευτικών σε θέματα κινηματογράφου και κινηματογραφικής παιδείας αποτελούν το απαραίτητο όχημα για την εφαρμογή της.

2.1.2 Εφαρμόζοντας τα «3 Cs» της Cary Bazalgette στην Κινηματογραφική Παιδεία

Τα παιδιά στη σημερινή εποχή δεν είναι καθόλου αναλφάβητα όσον αφορά τα μέσα ενημέρωσης. Οι γνώσεις τους είναι τέτοιες που ξεπερνούν εκείνες των γονέων και δασκάλων τους και γνωρίζουν πώς να χειρίζονται με δεξιοτεχνία τα νέα μέσα συγκριτικά με τους ενήλικες. Όπως επισημαίνει η Cary Bazalgette (1995), εκείνο που χρειάζονται ουσιαστικά οι μαθητές είναι να τους δοθούν οι κατάλληλες ευκαιρίες για να εκφραστούν δημιουργικά, μέσα από τα ΜΜΕ. Η νέα αυτή οπτική αφορά και τη μελέτη της κινηματογραφικής παιδείας και συνοψίζεται στην θεωρία για τα «3Cs» της Παιδείας στα Μέσα. Η οπτική αυτή στηρίζεται σε τρεις δομικούς άξονες:

α)Την κριτική προσέγγιση (Critical) η οποία παρακινεί το άτομο να επεξεργαστεί κριτικά τα μηνύματα των Μ.Μ.Ε. και ειδικότερα να εντοπίζει τους ήρωες, την πλοκή, τον χώρο και τον χρόνο της κινηματογραφικής ταινίας.

β)Την πολιτιστική προσέγγιση (Cultural) η οποία αφορά την εξοικείωση και την αξιοποίηση της πολιτισμικής κληρονομιάς με έναυσμα τον παγκόσμιο κινηματογράφο. Μέσα από αυτή την προσέγγιση οι μαθητές αποκτούν τη δυνατότητα να δουν τον κόσμο μέσα από μία εναλλακτική ματιά.

γ)Τη δημιουργική προσέγγιση (Creative) η οποία αποτελεί την πλέον την ψυχαγωγική πτυχή της εφαρμογής της κινηματογραφικής παιδείας στην εκπαίδευση. Είναι το σημείο όπου τα παιδιά γίνονται δημιουργοί και παραγωγοί ενός νέου κινηματογραφικού εγχειρήματος. Περνούν στο πρακτικό κομμάτι και φτιάχνουν τη δική τους ταινία που περικλείει όλα τα στάδια παραγωγής ενός φιλμ.

2.1.3 Η Κινηματογραφική Παιδεία ως σχολική πράξη

Τα τελευταία χρόνια, όταν γίνεται αναφορά στην κινηματογραφική εκπαίδευση, γίνεται λόγος για τις τεχνικές και πρακτικές εκμάθησης των εργαλείων και των επαγγελματιών του κινηματογράφου. Όμως, στην Ελλάδα δεν υπάρχει συστηματική διδασκαλία για τις αρχές της κινηματογραφικής παιδείας παρά μόνο αποσπασματικά εκπαιδευτικά προγράμματα με συγκεκριμένο περιεχόμενο και μικρή χρονική διάρκεια.

Πέρα από την έλλειψη της συστηματικής διδασκαλίας της κινηματογραφικής παιδείας στα σχολεία δημιουργούνται και άλλοι προβληματισμοί που αφορούν το κινηματογραφικό είδος και το θέμα μιας ταινίας που πρέπει να επιλεγθούν για να εφαρμοστούν στην τάξη.

Ποιο κινηματογραφικό είδος είναι καταλληλότερο για την κινηματογραφική παιδεία στο σχολείο; Πρέπει να περιλαμβάνει μόνο παιδικά έργα και έργα κινουμένων σχεδίων (animation) ή να εκτείνεται σε μια πιο ευρεία γκάμα με δείγματα από τον παγκόσμιο κινηματογράφο; Η επαφή των παιδιών με τον παιδικό κινηματογράφο και τα κινούμενα σχέδια ασφαλώς και έχει μεγαλύτερη απήχηση σε αυτά. Όμως, σε πολλά αντίστοιχα προγράμματα του εξωτερικού έχει διαπιστωθεί ότι όταν η κινηματογραφική παιδεία προβάλλεται με τη σωστή καθοδήγηση από τους εκπαιδευτικούς, με κριτική ανάλυση και δημιουργική επεξεργασία του περιεχομένου, τα παιδιά απορροφούνται, ενδιαφέρονται και συμμετέχουν ενθουσιωδώς στη διαδικασία, ανεξαρτήτως του κινηματογραφικού είδους. Επιπλέον, οι ταινίες μικρού μήκους είναι ένα δείγμα κινηματογραφικής γραφής που μπορεί κάλλιστα να εφαρμοσθεί στο σχολείο και για ένα πρόσθετο λόγο. Και σε αυτό βοηθάει η μικρή διάρκειά της σε αντίθεση με μια ταινία μεγάλου μήκους, η οποία είναι πρακτικά αδύνατο να προβληθεί και να συζητηθεί στο πλαίσιο μιας διδακτικής ώρας στο σχολείο. Ταυτόχρονα είναι αδύνατο τα παιδιά να προσέχουν και να παραμείνουν ήσυχα για μεγάλη διάρκεια, καθώς θα έχουν την ανάγκη να ξεκουραστούν και να χαλαρώσουν.

Όσον αφορά τη θεματολογία, πολλοί πιστεύουν ότι είναι προτιμότερη η επαφή των μαθητών και με άλλα είδη από τον παγκόσμιο κινηματογράφο, τα οποία υπό άλλες συνθήκες δε θα τα γνώριζαν ούτε θα τα επέλεγαν για προσωπική προβολή. Παράλληλα, το θέμα που πραγματεύεται η κάθε ταινία θα πρέπει να αντιπροσωπεύει τα παιδιά και τις γνώσεις τους. Πρέπει να παρέχει τις κατάλληλες πληροφορίες και γνώσεις, τις οποίες θα επεξεργαστεί το κάθε παιδί, θα ασκήσει κριτική και στη συνέχεια θα τις χρησιμοποιήσει με τον κατάλληλο τρόπο έτσι ώστε να αναπτυχθεί κοινωνικά.

3. «Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΟΝ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟ»

ΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑ ΣΤΑ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ ΤΜΗΜΑΤΑ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

Το μάθημα «Η εκπαίδευση στον κινηματογράφο» στοχεύει στην προσέγγιση διαφόρων διαστάσεων (κοινωνικών, πολιτισμικών, ιστορικών, κ.λπ.) της εκπαίδευσης και της παιδικής ηλικία μέσα από τον κινηματογράφο. Είναι ένας εναλλακτικός τρόπος διδασκαλίας, πιο ευχάριστος και πιο ουσιαστικός καθώς κύριο σημείο του είναι η συζήτηση και η έκφραση διαφόρων απόψεων. Ο κινηματογράφος ως μέσο μάθησης περιέχει ένα μεγάλο φάσμα εννοιών και μεθόδων διδασκαλίας που χρειάζεται να αναλυθούν και να χρησιμοποιηθούν στα παιδιά, έτσι ώστε να κατακτήσουν την γνώση.

Η πορεία του συγκεκριμένου μαθήματος ακολουθεί την παρακολούθηση ορισμένων ταινιών με συγκεκριμένο μαθησιακό πλαίσιο, νόημα και μήνυμα. Η κάθε ταινία έχει ως κύριο σημείο αναφοράς τα παιδιά σε συνδυασμό με το συναισθηματικό τους φορτίο, τον τρόπο που τα ίδια μαθαίνουν, τις μεθόδους διδασκαλίας και μάθησης, την διαφορετικότητα του κάθε παιδιού αλλά και τον χαρακτήρα του δασκάλου που τους διδάσκει. Μέσα από αυτές τις ταινίες οι φοιτητές αναλογίζονται πως πρέπει να χειρίζονται τα παιδιά ως μελλοντικοί εκπαιδευτικοί αλλά και ποιες μεθόδους διδασκαλίας να προτιμούν. Στο συγκεκριμένο μάθημα επιλέχθηκαν, την ακαδημαϊκή χρονιά 2015-2016, 8 ταινίες («Ο ψύλλος», «Children of Heaven», «Whiplash», «The wave», «Το καναρινί ποδήλατο», «Dead poets society», «Η γλώσσα της πεταλούδας», «Freedom Writers»). Σημαντικό είναι ότι μετά το τέλος της ταινίας οι καθηγητές ζητούν από τους φοιτητές να πουν την πρώτη λέξη που τους έρχεται στο μυαλό. Είναι αξιοθαύμαστο πώς οι λέξεις εκφράζουν την εικόνα των φοιτητών για την ταινία ενώ η επιλογή τους είναι ενδιαφέρουσα ,καθώς χρησιμοποιούνται για να αποδώσουν αυτό που επιθυμούν οι μαθητές. Είναι σημαντικό να εκφράζει κανείς τα συναισθήματά του, έστω και με μία λέξη, έπειτα από μια ταινία που ίσως να τον συγκίνησε ή του κέντρισε το ενδιαφέρον.

Το πιο σημαντικό κομμάτι του μαθήματος είναι η συζήτηση που διεξάγεται μετά το τέλος της ταινίας ανάμεσα στους φοιτητές και τους καθηγητές. Γίνεται μία εποικοδομητική συζήτηση γύρω από την οποία παρουσιάζονται εντυπώσεις, απόψεις, απορίες και τυχόν προβληματισμοί. Μέσα από την ανταλλαγή γνώμων και απόψεων

επιτυγχάνεται η αλληλεπίδραση μεταξύ φοιτητών και καθηγητών με αποτέλεσμα να δημιουργούνται νέες ιδέες και συμπεράσματα. Βέβαια, η επιλογή της κάθε ταινίας παίζει καθοριστικό ρόλο, καθώς πρέπει να δίνει στο κοινό τροφή για σχόλια και συζήτηση. Έτσι, επιλέγονται ταινίες διακεκριμένες, με βαθύ υπόβαθρο και νόημα.

Αξίζει να σημειωθεί πως στο τέλος του μαθήματος τίθεται ένα ερώτημα ή ακόμη και μία φράση προκειμένου οι φοιτητές να διατυπώσουν κάποια σχόλια για την ταινία που μόλις έχουν παρακολουθήσει. Με αυτό τον τρόπο γίνονται φανερές όλες οι απόψεις των φοιτητών ακόμη και από αυτούς που δεν είχαν το θάρρος να τις δηλώσουν δημόσια. Ο κάθε φοιτητής είναι ελεύθερος να σχολιάσει την ταινία, σύμφωνα με την δική του κριτική γνώμη και σκέψη. Μπορεί παράλληλα να εκφράσει κάποια συναισθήματα, αλλά και προβληματισμούς που ίσως του γεννήθηκαν, όταν την παρακολούθησε.

Η εξέταση του μαθήματος γίνεται μέσα από την δημιουργία δύο εργασιών. Η πρώτη, παρουσιάζει την πλήρη ανάλυση μιας ταινίας που θα επιλέξουν οι φοιτητές. Θα περιλαμβάνει την περίληψη της ταινίας, την παρουσίαση τριών βασικών σκηνών της, την καταγραφή και συνοπτική παρουσίαση βασικών θεμάτων που προσεγγίζει η ταινία. Αυτά τα θέματα θα πρέπει να σχετίζονται με το σχολείο/εκπαίδευση, το παιδί - την παιδική ηλικία και την ετερότητα. Στο τέλος θα παρουσιαστούν προτάσεις-δραστηριότητες για αξιοποίηση της ταινίας στο πλαίσιο του σχολείου (πρωτοβάθμια εκπαίδευση). Η δεύτερη εργασία είναι πιο βιωματική, καθώς οι φοιτητές θα κληθούν να φτιάξουν μια δική τους ταινία μικρού μήκους με εκπαιδευτικό χαρακτήρα. Οι φοιτητές θα πρέπει να μπουν στο ρόλο του σκηνοθέτη και του σεναριογράφου, έτσι ώστε να προσπαθήσουν να μεταδώσουν και να προβάλουν μέσα από το σενάριο και την προβολή της ταινίας τους ένα μήνυμα. Οι ταινίες θα προβληθούν στο τέλος του εξαμήνου, θα σχολιαστούν και οι φοιτητές θα μιλήσουν για την εμπειρία και τις εντυπώσεις τους γύρω από αυτό που δημιούργησαν.

Τέλος, για την πραγματοποίηση της παρούσας πτυχιακής εργασίας και για την καλύτερη διεξαγωγή συμπερασμάτων δόθηκε στους φοιτητές ένα ερωτηματολόγιο στο οποίο αξιολογούν το μάθημα «Η εκπαίδευση στον κινηματογράφο» και καταγράφουν τις απόψεις τους για τις ταινίες που προβλήθηκαν. Το ερωτηματολόγιο θα παρουσιαστεί και θα αναλυθεί στην εργασία για να αποδοθούν με σαφήνεια και ακρίβεια τα συμπεράσματα.

3.1 ΤΑΙΝΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΟΒΛΗΘΗΚΑΝ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ «Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΟΝ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟ»

3.1.1 «Ο Ψύλλος» του Δημήτρη Σπύρου

Η ταινία πραγματεύεται την έκδοση μια χειρόγραφης εφημερίδας που συντάσσει και διανέμει ένας δωδεκάχρονος μαθητής που ζει σε ένα ορεινό χωριό της Ολυμπίας, το 1965. Ο τίτλος της εφημερίδας είναι «Ο Ψύλλος». «Ψύλλος» όμως είναι και ο ίδιος ο μικρός Ηλίας, ο οποίος παρουσιάζεται τόσο ταυτισμένος με την εφημερίδα του, που κανείς πια δεν τον φωνάζει με το κανονικό του όνομα. Κι όπως γράφει ο ίδιος σ' ένα φύλλο της εφημερίδας του... «ο Ψύλλος είναι ένα όνειρο, τα ταξίδια που θέλω να κάνω, είναι το σπάσιμο των συνόρων του μικρού χωριού μου, είναι τα φτερά που με βοηθούν να πετάξω μακριά...». Ο τρόπος με τον οποίο διανέμει την εφημερίδα του ,αλλά και οι απαντήσεις που παίρνει τον κάνουν να ξεφύγει από εκείνη την κλειστή ελληνική επαρχία στην οποία ζει! Οι γονείς του θεωρούν την συγγραφή της εφημερίδας ανούσια, καθώς τον αποσπά από τα μαθήματά του ενώ οι συμμαθητές και συγχωριανοί του την αντιμετωπίζουν με αδιαφορία και χλευασμό. Οι μόνοι σύμμαχοι του Ηλία είναι ο Γαλαξίας, ένας μοναχικός και εκκεντρικός τύπος και η Κρινιώ, μια συμμαθήτριά και θερμή υποστηρίκτρια του. Την κατάσταση αλλάζει ο ερχομός μιας δημοσιογράφου από την Αθήνα, η οποία αναζητά τον μικρό Ηλία , για να του πάρει συνέντευξη, καθώς είναι ένας από τους μικρότερους εκδότες. Τα δεδομένα για τον Ηλία αλλάζουν, η εφημερίδα του αποκτά αξία, αλλά ο νεαρός θα παραμείνει πιστός στους στόχους και τις επιθυμίες του.

- ❖ Ο «Ψύλλος» βραβεύεται στο τμήμα παιδικού κινηματογράφου του Φεστιβάλ Βερολίνου 1991 κι έχει την ίδια τύχη στα Φεστιβάλ Σικάγου 1991 και Μπέλφαστ 1992, ενώ πωλείται παράλληλα σε κάποιες ξένες τηλεοράσεις.
- ❖ *Απόσπασμα από Γερμανική Εφημερίδα: «...Χαμηλόφωνη και γεμάτη δύναμη είναι η ελληνική ταινία «Ο Ψύλλος» του Δημήτρη Σπύρου... Αυτό το πάθος της ταινίας είναι όπως το τοπίο, εγγίζει με τη φειδωλή ομορφιά του την καρδιά...»*

3.1.2 «Children of heaven» του Majid Majidi

Η ταινία πραγματεύεται την καθημερινότητα του ιρακινού λαού που χαρακτηρίζεται από φτώχεια. Παράλληλα προβάλλει ανθρωπιστικές αξίες όπως, η αγάπη, η αξιοπρέπεια, η αλληλεγγύη και η επικοινωνία, στοιχεία που δυστυχώς λείπουν από της σημερινές σύγχρονες-πλούσιες κοινωνίες. Όλα ξεκινούν με ένα ζευγάρι σκισμένα ροζ παπούτσια. Ο 9χρονος Αλί πηγαίνει για τα καθημερινά ψώνια της οικογένειας στο μανάβικο. Όντας αφηρημένος ξεχνά τα παπούτσια της αδελφής του, τα οποία μόλις είχε πάρει από τον τσαγκάρη και αργότερα διαπιστώνει πως τα έχει χάσει. Ο Αλί γυρίζει σπίτι απελπισμένος, καθώς η φτώχεια της οικογένειας δεν τους επιτρέπει σπατάλες. Έτσι, τα δύο αδέρφια φοβούμενα μην τους τιμωρήσουν οι γονείς τους αποφασίζουν να μοιραστούν το μοναδικό ζευγάρι παπουτσιών του Αλί. Το μοίρασμα όμως των παπουτσιών τους επιφυλάσσει πολλά απρόοπτα και την ελπίδα έρχεται να δώσει ένας αγώνας δρόμου του οποίου το τρίτο έπαθλο είναι ένα ζευγάρι παπούτσια. Αν και οι στιγμές που ζούνε τα δύο παιδιά είναι αρκετά δύσκολες και συγκινητικές βλέπουμε πως αφήνονται στη ζωή, χαίρονται, ξεφεύγουν από τις δυσκολίες, ονειρεύονται και δείχνουν το ένα στο άλλο την αγάπη του, ακριβώς όπως μόνο τα παιδιά ξέρουν να κάνουν.

- ❖ «Ο Ιρανικός κινηματογράφος είναι άκρως διαφορετικός από τον συνηθισμένο στη χώρα μας, τον Αμερικάνικο. Παρουσιάζει μια ξεχωριστή αντίληψη για τη ζωή, πολλές φορές πολύ πιο κοντά στην πραγματικότητα. Στον περσικό κινηματογράφο ο ρομαντισμός είναι διάχυτος, η δύναμη για ζωή αποτελεί πρωταρχικό μοτίβο, αλλά θαύματα δεν γίνονται. Αυτή είναι άλλωστε και η νοοτροπία των Ιρανών. Από τη μια οι ερμηνείες των παιδιών οι οποίες είναι καταπληκτικές και δημιουργούν ένα δράμα με ατμόσφαιρα παραμυθιού και από την άλλη ο μοναδικός τρόπος που οι Πέρσες συνδυάζουν το κωμικό ακόμη και στις πιο δραματικές στιγμές». *Άννα Γαντερί, 2014*
- ❖ Η ταινία ήταν υποψήφια για το Όσκαρ Καλύτερης Ξενόγλωσσης Ταινίας το 1998.
- ❖ Η ταινία "έχασε" στην Ευρώπη το αθλητικό της μήνυμα, λόγω μετάφρασης, καθώς στην αγγλική της προβολή ο επίλογος δεν μεταφράστηκε. Εκεί, ο Ιρανός αφηγητής, καθιστούσε σαφές ότι ο Αλί μετά τον αγώνα για τα παπούτσια της αδερφής του θα πετύχει στο μέλλον μια μεγάλη επιτυχημένη καριέρα ως δρομέας.

3.1.3 «Whiplash» του Damien Chazelle

Η ταινία πραγματεύεται την ιστορία ενός νέου ντράμερ, του Άντριου, ο οποίος φοιτά σε ένα απαιτητικό μουσικό σχολείο. Τα πράγματα έρχεται να δυσκολέψει ένας τελειομανής και απίστευτα απαιτητικός καθηγητής (Φλέτσερ), που σπρώχνει τον νεαρό ντράμερ στα όριά του. Το να είσαι μέλος της jazz μπάντας του Φλέτσερ, σημαίνει πως είσαι ένας από τους καλύτερους. Ο νεαρός σύντομα καταλαβαίνει πως ο καθηγητής του λειτουργεί με τον εκφοβισμό χωρίς ποτέ να συμβιβάζεται με κάτι λιγότερο. Η μέθοδος διδασκαλίας του δημιουργεί μια ατμόσφαιρα φόβου για κάθε μέλος της μπάντας. Ο Άντριου όμως εργάζεται σκληρά για να γίνει ο καλύτερος. Πρέπει όμως να καταλάβει τις προτεραιότητές του στη ζωή και τι είναι πρόθυμος να θυσιάσει για να γίνει ο καλύτερος. Σημαντικό στοιχείο της ταινίας είναι η συναισθηματική κακοποίηση που δέχεται ο Άντριου από τον καθηγητή του, αλλά και πόση από αυτή είναι ικανός να αντέξει.

- ❖ Υποψήφια για Oscar Καλύτερης Ταινίας, Β' Ανδρικού Ρόλου, Διασκευασμένου Σεναρίου, Μοντάζ και Μιξάζ, Β' Ανδρικός Ρόλος για τον J.K. Simmons, Χρυσές Σφαίρες 2015, Μεγάλο Βραβείο Επιτροπής για Ταινία Μυθοπλασίας, Sundance 2014 Βραβείο Κοινού για αμερικανική Ταινία Μυθοπλασίας, Sundance 2014 Δεκαπενθήμερο των Σκηνοθετών, Cannes 2014.

3.1.4 «The wave» του Dennis Gansel

Σε ένα γερμανικό σχολείο ένας καθηγητής πολιτικής ιστορίας με αναρχικό παρελθόν αναλαμβάνει να διδάξει στους μαθητές του για μία εβδομάδα για την απολυταρχία. Για να παρακινήσει τον ενδιαφέρον των μαθητών του και να τους οδηγήσει στην παρακολούθηση του μαθήματος ξεκινά ένα πείραμα και θέτει κανόνες μέσα στην αίθουσα. Ο καθηγητής έχει τον ρόλο του ηγέτη και οι μαθητές τον ρόλο των ακολούθων του, οι οποίοι γρήγορα μπαίνουν στο ρόλο τους. Πειθαρχούν με χαρά σε μια σειρά κανόνων συμπεριφοράς, ονοματίζουν την μικρή κοινωνία τους «Το κύμα», φορούν ένα είδος ενιαίας στολής, επινοούν έναν κοινό χαιρετισμό, φιλοτεχνούν ένα διακριτικό σήμα και μαθαίνουν τελικά να αντιλαμβάνονται ο ένας τον άλλο ως μέλη μιας εκλεκτής ομάδας, όπου όλοι είναι ίσοι με όλους. Μόνο που αν

για τα μέλη της ομάδας όλα φαίνονται σωστά, όσοι βρίσκονται έξω από την ομάδα δείχνουν την δυσπιστία, αν όχι την αγωνία τους. Τα πράγματα αρχίζουν σιγά σιγά και ξεφεύγουν από τον έλεγχο του καθηγητή, ο οποίος επίσης έχει αλλάξει και έχει επηρεαστεί από το κίνημα που ο ίδιος έχει δημιουργήσει. Αποφασίζει να πάρει δραστικά μέτρα, συγκεντρώνοντας όλους τους μαθητές του σε μια αίθουσα...

- ❖ Βραβείο της Κριτικής Επιτροπής Φεστιβάλ Κωνσταντινούπολης 2008
Χάλκινο βραβείο καλύτερης ταινίας (Γερμανικά βραβεία 2008)
Χρυσό βραβείο Δεύτερου Ανδρικού Ρόλου (Γερμανικά βραβεία 2008)
- ❖ Είναι μία ταινία βασισμένη στο βιβλίο “The Wave» από τον Todd Strasser, το οποίο με τη σειρά του είναι βασισμένο στα αληθινά γεγονότα του σχολείου Cubberley στο Palo Alto, California τον Απρίλη του 1967.

3.1.5 «Το καναρινί ποδήλατο» του Δημήτρη Σταύρακα

Ένας νεαρός δάσκαλος, ο Άρης Σιούτης, διορίζεται ως δάσκαλος σε ένα δημοτικό σχολείο της Αθήνας αναλαμβάνοντας την έκτη τάξη. Από την αρχή, ανάμεσα στους μαθητές του, διακρίνει τον Λευτέρη, ο οποίος του τραβά την προσοχή. Ο Λευτέρης είναι ένας αδύναμος μαθητής, σχεδόν αναλόφητος. Ο δάσκαλος σύντομα ανακαλύπτει πως ο μικρός δεν είναι καθόλου αδύναμος παρά μόνο αρκετά ευαίσθητος και ντροπαλός. Αποφασίζει να τον βοηθήσει και γι' αυτό του κάνει ιδιαίτερα μαθήματα προκειμένου να του μάθει να διαβάζει. Πεισμένος πως πρέπει να βοηθήσει το παιδί να βγει από αυτό το αδιέξοδο αντιμετωπίζει πολλαπλά εμπόδια, όπως τη δυσπιστία του ίδιου του Λευτέρη, την ηττοπάθεια των συναδέλφων του, την άρνηση των γονιών του παιδιού και την εχθρική συμπεριφορά των υπολοίπων μαθητών του απέναντι στο Λευτέρη. Στη συνέχεια, ο Άρης αρρωσταίνει και στην τάξη έρχεται ο παλιός δάσκαλος. Τότε ο Λευτέρης ξαναγίνεται ο περίγελως των συμμαθητών του. Απελπισμένος εγκαταλείπει το σπίτι του και ξεκινάει για τον Πλαταμόνα, για να συναντήσει τον παππού του. Στην παραλία τον βρίσκει ο Άρης που προσπαθεί να τον κάνει να ανακτήσει τη χαμένη του αυτοπεποίθηση.

- ❖ Βασισμένη εν μέρει σε αληθινό γεγονός. Ο Δημήτρης Αλεξανδρής (Άρης Σιούτης) κέρδισε το "Βραβείο Πρώτης Ερμηνείας" και η ταινία κέρδισε το "2ο Βραβείο Καλύτερης Ταινίας" στο "Κρατικά Βραβεία Ποιότητας".

3.1.6 «Dead Poets Society» του Peter Weir

Η ταινία έχει να κάνει με τον ερχομό ενός νέου καθηγητή στην Ακαδημία Γουέλτον, μια σχολή για αγόρια. Ο καθηγητής Κίτινγκ ήρθε για να διδάξει στα παιδιά λογοτεχνία με έναν εντελώς διαφορετικό τρόπο από αυτόν που έχουν συνηθίσει. Αν και το σχολείο χαρακτηρίζεται από αυστηρούς κανονισμούς, πειθαρχία και απαιτητικούς καθηγητές, ο Κίτινγκ δεν φαίνεται να ενστερνίζεται αυτές τις αντιλήψεις και πρακτικές και σιγά σιγά αρχίζει να αναστατώνει με τις άκρως εκπαιδευτικές του ιδέες αλλά και με την ποίηση. Από την αρχή της άφιξης του παρακινεί τα παιδιά να πιστέψουν στον εαυτό τους, να πράξουν με γνώμονα τις επιθυμίες τους και αυτά που πιστεύουν, να δημιουργήσουν. Μια σημαντική φράση της ταινίας είναι το «carpe diem» (=άδραξε την μέρα). Οι μαθητές ενθουσιασμένοι από τις πρακτικές του καθηγητή τους και βρίσκοντας καταφύγιο σε μία σπηλιά, λέγοντας τα ποιήματά τους και τις σκέψεις τους, είναι τόσο πωρωμένοι από την ιδέα της ανεξαρτητοποίησης και δεν λογαριάζουν τίποτα, με αποτέλεσμα να θυσιάζουν τα πολυτιμότερα πράγματα στη ζωή τους, προκείμενου να πετύχουν τον πραγματικό τους στόχο. Πάντα όμως για να πραγματοποιηθεί ένα στόχος πρέπει να υπάρχουν και οι ανάλογες θυσίες.

- ❖ Υποψηφιότητα για όσκαρ καλύτερης ταινίας, σκηνοθεσίας (Πίτερ Γουίερ), πρωτότυπου σεναρίου (Τομ Σούλμαν) και Α' ανδρικού ρόλου (Ρόμπιν Γουίλιαμς). Υποψηφιότητα για χρυσή σφαίρα καλύτερης ταινίας-δράματος, σκηνοθεσίας, σεναρίου, Α' ανδρικού ρόλου-δράμα.
- ❖ Όσκαρ πρωτότυπου σεναρίου (Τομ Σούλμαν).

3.1.7 «La lengua de las mariposas» («Η γλώσσα της πεταλούδας») του José Luis Cuerda

Η ταινία διαδραματίζεται στα χρόνια του Ισπανικού εμφυλίου πολέμου, σε ένα μικρό χωριό της Γαλικίας το 1936. Πρωταγωνιστής είναι ο μικρός Μόντσο, ένα οχτάχρονο αγοράκι το οποίο μόλις έχει ξεκινήσει την πορεία του για την απόκτηση της γνώσης πηγαίνοντας σχολείο. Εκεί θα συναντήσει τον ιδιόρρυθμο δάσκαλό του ο οποίος θα του μεταλαμπαδεύσει και θα του εμφυσήσει σημαντικές αξίες, αρχές και γνώσεις. Τα πράγματα όμως έρχονται να αλλάξουν οι εχθροί της δημοκρατίας την

οποία υποστήριζε ο δάσκαλος. Ο Μόντσο θα δει τον αγαπητό δάσκαλό του να συλλαμβάνεται και να οδηγείται πάνω στο καμιόνι μαζί με τους υπόλοιπους δημοκρατικούς, ενώ ταυτόχρονα θα ακούσει και τις κατακραυγές των φοβισμένων συγχωριανών του. Όλοι άρχιζαν να βρίζουν τον δάσκαλο, αυτόν που τους διάβαζε στην τάξη ποίηση, τους δίδασκε τον Antonio Machado, αυτόν τον δάσκαλο που τους έλεγε πως «τα βιβλία είναι ο τόπος που δεν παγώνουν τα όνειρα». Τότε ο Μόντσο πιεζόμενος από τους γονείς του να κατακρίνει και αυτός τον δάσκαλό του προκειμένου να μην προδοθεί ο πατέρας του αρπάζει πέτρες και τρέχει πίσω από το καμιόνι. Από το στόμα του θα βγουν οι λέξεις “tilonorrinco” και «προβοσκίδα» λέξεις που αντιστοιχούν σε έναν κώδικα επικοινωνίας που σφηνώθηκε βαθιά μέσα στο κεφάλι του μικρού, τις μέρες που η διδασκαλία γινόταν στην ύπαιθρο, τότε που ο δάσκαλος ο Δον Γκρεγκόριο προσπαθούσε να φτιάξει την πρώτη ελεύθερη γενιά που χρειάζεται, για να μην λείπει ποτέ από τον κόσμο η δημοκρατία.

- ❖ Βασισμένη σε τρία διηγήματα του Μανουέλ Ρίβας γραμμένα το 1996.
- ❖ «Η γλώσσα της πεταλούδας» ήταν υποψήφια για 13 βραβεία Γκόγια.
- ❖ Απέσπασε έξι βραβεία Γκόγια στις κατηγορίες: καλύτερης ταινίας, σκηνοθεσίας, σεναρίου, μουσικής, καλλιτεχνικής διεύθυνσης και καλύτερης ερμηνείας πρωτοεμφανιζόμενου ηθοποιού, καθώς και το βραβείο καλύτερης ταινίας στο φεστιβάλ του Κλίβελαντ.

3.1.8 «Freedom writers» του Richard LaGravenese

Η ταινία διαδραματίζεται στο Woodrow Wilson High School ένα σχολείο που τα περιστατικά βίας και ρατσισμού αποτελούν ένα συχνό φαινόμενο. Στο προσκήνιο ως νέα καθηγήτρια έρχεται η Έριν η οποία προσπαθεί με κάθε τρόπο να πολεμήσει το εκπαιδευτικό σύστημα που αδιαφορεί για τους μαθητές χαμηλότερου επιπέδου. Ξεκινά μια προσπάθεια να μετατρέψει το μάθημα της τάξης σε ζήτημα ζωής για τους μαθητές της. Η Έριν με μοναδικό της όπλο την πίστη στη δουλειά της, αλλά και την αισιοδοξία στοχεύει να εντάξει αυτούς τους απείθαρχους εφήβους στο κοινωνικό σύνολο χωρίς να έχει στο πλευρό της κανέναν σύμμαχο, καθώς οι συνάδελφοί της εκπαιδευτικοί (λευκοί στην πλειοψηφία) δεν έχουν καμία διάθεση να την βοηθήσουν. Η ιδέα της Έριν να μοιράσει στους μαθητές της από ένα ημερολόγιο, όπου σε εθελοντική βάση θα μπορούν καθημερινά να γράφουν στοιχεία της προσωπικής τους

ζωής, την κάνουν να κερδίσει την εμπιστοσύνη τους και να την δουν με άλλη ματιά. Ο σεβασμός και οι ίσες ευκαιρίες που τους έδινε ήταν κάτι πρωτόγνωρο για αυτούς. Μέσα από την επικοινωνία και την κατανόηση οι μαθητές της θα ανακαλύψουν την αξία της ανοχής, της γνώσης και της ανθρωπιάς, ενώ θα προσπαθήσουν να φτιάξουν τις κατεστραμμένες ζωές τους αλλάζοντας ολοκληρωτικά τον κόσμο τους.

- ❖ Η ταινία είναι εμπνευσμένη από την αληθινή ιστορία της καθηγήτριας Erin Gruwell, η οποία κατόρθωσε να δώσει κίνητρα για αναζήτηση μιας καλύτερης ζωής σε μια ομάδα περιθωριακών μαθητών.
- ❖ Η ταινία βασίζεται στο διάσημο best- seller "The Freedom Writers Diary".
- ❖ Βραβείο Εικόνας NAACP καλύτερου σεναρίου σε ταινία

4. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Σκοπός της παρούσας ερευνητικής εργασίας είναι να καταγραφούν οι απόψεις των φοιτητών γύρω από το μάθημα «Η εκπαίδευση στον κινηματογράφο», το οποίο και παρακολούθησαν κατά τη διάρκεια του εξαμήνου τους. Έτσι, χρησιμοποιήθηκαν κάποια ερευνητικά εργαλεία, προκειμένου να αναλυθούν και να διεξαχθούν συμπεράσματα για την αξιολόγηση του μαθήματος. Αρχικά, χρησιμοποιήθηκε η *ανάλυση του περιεχομένου* των κειμένων των φοιτητών που πραγματοποιήθηκε στο εσωτερικό του πανεπιστημίου κατά τη διάρκεια του μαθήματος που αξιολογείται. Οι καθηγητές μετά το τέλος του μαθήματος και την προβολή της ταινίας θέτουν μια ερώτηση στους φοιτητές, οι οποίοι με την σειρά τους απαντούν γραπτώς χρησιμοποιώντας κριτική σκέψη. Οι ερωτήσεις είναι ανοιχτού τύπου ή ακόμη και μια φράση και οι φοιτητές καλούνται να εκφράσουν τα συναισθήματα και τις απόψεις τους

Στη συνέχεια, χρησιμοποιήθηκαν *ερωτηματολόγια* τα οποία δόθηκαν στους φοιτητές, που έχουν παρακολουθήσει σημαντικό μέρος του μαθήματος και μπορούν να εκφράσουν μια γνώμη. Τα ερωτηματολόγια έχουν σκοπό να αξιολογήσουν το μάθημα ενώ παράλληλα θέτουν ερωτήσεις για την χρησιμότητα του κινηματογράφου στην εκπαίδευση. Ο λόγος που επιλέχθηκε το συγκεκριμένο ερευνητικό εργαλείο, είναι γιατί έχει τη δυνατότητα να προσεγγίσει μεγάλο δείγμα, παρέχοντας μια γενική εικόνα του θέματος προς διερεύνηση και ταυτόχρονα εξασφαλίζει την ανωνυμία των ερωτώμενων, γεγονός που προσδίδει μεγαλύτερο βαθμό ελευθερίας της έκφρασης. Το περιεχόμενο του ερωτηματολογίου αποτελείται από 10 ερωτήσεις, οι οποίες δόθηκαν στους φοιτητές μετά το τέλος του εξαμήνου, δηλαδή στο τελευταίο μάθημα, έτσι ώστε να έχουν δημιουργήσει μία ολοκληρωμένη άποψη. Ταυτόχρονα, μέσα από αυτά τα ερωτηματολόγια παρουσιάστηκαν κάποιοι πίνακες ποσοστών που αντιστοιχούν με τις απαντήσεις των φοιτητών. Εν μέσω των αποτελεσμάτων παρατίθενται και δικές μου ερμηνείες, αλλά και σχολιασμοί για τα αποτελέσματα και τις απόψεις των συμφοιτητών μου πάνω σε κάποια θέματα που ασχολούνται με τη σχέση εκπαίδευσης και κινηματογράφου.

Τέλος, πραγματοποιήθηκε μια *συνέντευξη με τους διδάσκοντες του μαθήματος*, προκειμένου να δώσουν γενικές πληροφορίες για το μάθημα. Η ημι-δομημένη συνέντευξη επιλέχθηκε ως εργαλείο, καθώς προσφέρει τη δυνατότητα διερεύνησης σε

βάθος διάφορων πτυχών του μαθήματος. Έχει προκαθορισμένες ερωτήσεις, αλλά η διάταξή τους μπορεί να τροποποιηθεί ανάλογα με την αντίληψη του συνεντευκτή σχετικά με το τι φαίνεται καταλληλότερο. Η διατύπωση της ερώτησης μπορεί να αλλάξει και να δοθούν εξηγήσεις. Η δυνατότητα καταγραφής των δυο οπτικών των καθηγητών συμβάλλει στη συλλογή υλικού ποιοτικών δεδομένων. Οι απαντήσεις τους έκαναν σαφή την πορεία του μαθήματος ,ενώ οι ίδιοι εξέφρασαν τις απόψεις και τους προβληματισμούς τους πάνω στο αντικείμενο που διδάσκουν. Οι συνεντεύξεις αποτελούνται από 7 ερωτήσεις. Οι απαντήσεις των καθηγητών παρουσιάστηκαν αναλυτικά στην παρούσα εργασία, έτσι ώστε να αναλυθεί η γνώμη τους.

Σε όλη την έρευνα συμμετείχαν τόσο οι φοιτητές με τα γραπτά τους και τα ερωτηματολόγια, αλλά και οι καθηγητές με την καθοριστική συνέντευξή τους. Ο συνδυασμός αυτών των εργαλείων θα κάνει πιο αξιόπιστα τα αποτελέσματα της έρευνας, ενώ τα συμπεράσματα που θα προκύψουν προέρχονται μέσα από δεδομένα που θα παρατεθούν σε αυτήν την ερευνητική εργασία.

5.ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΤΑΙΝΙΕΣ ΠΟΥ ΠΡΟΒΛΗΘΗΚΑΝ

Ο Ψύλλος

Ο «Ψύλλος» ήταν η πρώτη ταινία που προβλήθηκε στο μάθημα. Με βάση την ταινία αυτή οι φοιτητές κατατοπίστηκαν για την πορεία του μαθήματος και ενημερώθηκαν για το περιεχόμενο των άλλων ταινιών. Η απήχηση και το ενδιαφέρον ήταν μεγάλο, καθώς οι περισσότεροι δεν είχαν δει αυτή την ταινία και τους φάνηκε πολύ ενδιαφέρουσα και διαφορετική σε σχέση με τις ταινίες που συνήθιζαν να βλέπουν. Η συζήτηση που διεξήχθη μετά την ταινία ήταν εποικοδομητική και ενδιαφέρουσα παρόλο που οι περισσότεροι δίσταζαν να πουν την γνώμη τους. Στο τέλος του μαθήματος έγινε μια ερώτηση στους φοιτητές προκειμένου να σχολιάσουν την ταινία και όλοι να εκφράσουν τις απόψεις τους. Η ερώτηση που έγινε στους φοιτητές ήταν **«Τι σημαίνει για εσάς ο «Ψύλλος»;»**.

Για τους περισσότερους φοιτητές ο «ψύλλος» είναι ένα όνειρο, ένα όραμα που πρέπει να πραγματοποιηθεί στο άμεσο μέλλον. Είναι το πάθος και η επιμονή για την ολοκλήρωση αυτού του ονείρου. Είναι το κίνητρο και η επιθυμία... «Ψύλλος» είναι ένας στόχος που βάζουμε στη ζωή μας, ο οποίος δεν γίνεται πάντα αντιληπτός και σεβαστός από τον κόσμο, ενώ μπορεί να συναντήσει πολλά εμπόδια στην πραγματοποίησή του. Είναι ο διαφορετικός, αυτός που παρεκκλίνει από τη μάζα και βλέπει με διαφορετική ματιά τη ζωή, νιώθοντας έναν έντονο πόθο να πραγματοποιήσει τα όνειρά του. *«...είναι τα φτερά που θα βοηθήσουν τον καθένα να πετάξει, είναι το τρένο που θα ταξιδέψει έναν ονειροπόλο σε νέους τόπους και πράγματα, είναι το ίδιο το ταξίδι, η περιπέτεια αλλά και ο προορισμός. Στο μυαλό μου ο ψύλλος φαντάζει ως ένα πέταγμα, μια παρόρμηση, μια σκέψη που σπάει φραγμούς και στεγανά!»* (Κ.Α., 2015, φοιτητής Παιδαγωγικού τμήματος δημοτικής εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας). *« ... Ίσως λοιπόν ο ψύλλος να είναι ένα άπιαστο όνειρο, το οποίο κυνηγούμε με πάθος και προσήλωση μέχρι να το κατακτήσουμε. Ίσως πάλι να είναι ένα «ταξίδι» που σε πηγαίνει μακριά από τα σύνορα της πραγματικότητας και ενός μίξερου κόσμου που δεν συμβαδίζει με τα όνειρά σου. Τέλος, ο ψύλλος θα μπορούσε να είναι η ελπίδα, που έχουμε χαραγμένη πάνω μας για έναν στόχο που θέλουμε να πετύχουμε. Έτσι, ο ψύλλος έρχεται ως ερέθισμα για να κατακτήσουμε κάτι πολύ μικρό ή πολύ μεγάλο. Το ταξίδι, λοιπόν, της ουτοπίας ξεκινά με κάτι μικρό...με έναν*

ψύλλο...» (Κ.Μ., 2015, φοιτήτρια Παιδαγωγικού τμήματος δημοτικής εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας).

Για ορισμένους ψύλλος είναι μια διέξοδος από την καθημερινότητα, είναι το μέσο με το οποίο ο καθένας θα ξεφύγει από τα στενά όρια στα οποία εγκλωβίζεται.. είναι η δημιουργία, η μουσική, η ζωγραφική, η τέχνη, ο χορός. Κάποιοι άλλοι σκέφτηκαν από την πλευρά του εκπαιδευτικού και κατέληξαν πως ο ψύλλος είναι η προσπάθειά του να αξιοποιήσει κάθε φορά το ταλέντο και το ενδιαφέρον των μαθητών, να τους βοηθήσει έτσι ώστε να μην σταματήσουν να ονειρεύονται, να αναδεικνύονται και να εξελίσσονται. Τέλος, πρέπει να τα ενθαρρύνει με κάθε τρόπο, να ενισχύει τη δημιουργικότητά τους και να υποστηρίζει κάθε ξεχωριστό ταλέντο τους.

Ενδεικτικά σχόλια φοιτητών (αποσπάσματα γραπτών κειμένων)

«Ο ψύλλος είναι η διέξοδος, η ελπίδα για αλλαγή, η ανάσα όταν κανείς εγκλωβίζεται στα στενά όρια της συμβατικής καθημερινότητας και των συμβάσεων του κοινωνικού συνόλου. Είναι το όχημα για να ξεφύγει ένα νεαρό άτομο, για να ονειρευτεί, να φτάσει σε άλλα επίπεδα σκέψης αλλά και πράξεις μέσω αυτού. Η ελευθερία άλλωστε της σκέψης είναι ζωτική» (Ν.Φ., 2015, φοιτήτρια του Παιδαγωγικού τμήματος προσχολικής εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας).

«Τα παιδιά μπορεί ηλικιακά και σωματικά να είναι μικρά σαν ψύλλοι, αλλά να κρύβουν μέσα τους μεγάλα ταλέντα, μεγάλες δυνατότητες, τις οποίες δεν πρέπει αν αγνοούμε ως εκπαιδευτικοί θεωρώντας τες ασήμαντες. Ο εκπαιδευτικός πρέπει να προσπαθεί συνεχώς να βγάλει μέσα από τον κάθε μαθητή του τον ψύλλο που μπορεί να κρύβει, δίνοντάς του την κατάλληλη ενίσχυση και σημασία». (Μ.Φ., 2015, φοιτήτρια του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας)

«Για μένα ο ψύλλος είναι μια ευκαιρία. Όπως και το ζώο είναι μικρό, έτσι και η ευκαιρία ξεκινάει από μικρή...ίσως από πολύ μικρή...Στην αρχή μπορεί να μην φαίνεται καθόλου πως αποτελεί μια ευκαιρία που επρόκειτο να αρπάξεις και να πραγματοποιήσεις αυτό που οραματιζόσαι. Ο ψύλλος είναι κάτι που πιστεύεις με όλη σου την ψυχή και προσπαθείς να το ακολουθήσεις με όλα σου τα μέσα. Ίσως για μένα ο ψύλλος να αποτελεί και το νόημα της ζωής». (Γ.Γ, 2015, φοιτητής Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας).

Children of Heaven

Τα παιδιά του παραδείσου ήταν η δεύτερη ταινία που προβλήθηκε και επίσης ενθουσίασε τους φοιτητές. Στην συζήτηση που ακολούθησε συμμετείχαν όλο και περισσότερα παιδιά και οι προβληματισμοί και οι απόψεις που ακούστηκαν γύρω από την ταινία είχαν ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Οι περισσότεροι εξέφρασαν τη συγκίνηση τους αλλά και τον προβληματισμό τους γύρω από την ταινία, ενώ όλοι συμφώνησαν πως τους άγγιξε περισσότερο η αγάπη που υπήρχε ανάμεσα στον Αλί και την αδελφή του.

Στο τέλος της συζήτησης ζητήθηκε από τους φοιτητές **«Να γράψουν ελεύθερα συναισθήματα ή σκέψεις που τους προκάλεσε η παρούσα ταινία».**

Σχεδόν όλοι οι φοιτητές βλέποντας την ταινία ένιωσαν έντονα συναισθήματα και κυρίως συγκίνηση, θαυμασμό και συνάμα θλίψη. Τόνισαν ιδιαίτερα την αξία της αδελφικής αγάπης, η οποία κυριαρχούσε στην ταινία αλλά και την παιδική αθωότητα, το θάρρος και την προσήλωση στους στόχους. Η ανιδιοτελής αγάπη, η εμπιστοσύνη και η θέληση, άγγιξε τις ψυχές των φοιτητών με αποτέλεσμα να βιώσουν συναισθήματα που δεν είχαν αναλογιστεί και να δουν τη ζωή με άλλη ματιά. Πολλοί ήταν εκείνοι που προβληματίστηκαν και στάθηκαν στις δυσμενείς συνθήκες διαβίωσης, αλλά και στη φτώχεια που επικρατεί η οποία είναι υπεύθυνη για την έλλειψη βασικών αγαθών. Ωστόσο, τα παιδιά στερημένα από τις ανέσεις βρίσκουν χαρά σε μικρά πράγματα, δίνοντας αξία στις ανθρώπινες σχέσεις. *«Η ουσία είναι στα λίγα, τα αληθινά, τα αυθεντικά όπως η δύναμη του Αλί στην προσπάθειά του, η υπομονή της αδελφούλας του στην κατάστασή τους, αυτή η ελπίδα, η φωτεινή αχτίδα που τους έδινε κάθε μέρα λόγο να συνεχίσουν και να μη παραδοθούν»* (Ν.Φ., 2015, φοιτήτρια του Παιδαγωγικού τμήματος προσχολικής εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας).

Αρκετοί ένιωσαν θυμό και πίκρα για την ανισότητα και την φτώχεια που προβάλλεται σε αυτή την ταινία, αλλά και το γεγονός ότι πολλοί από εμάς θεωρούν δεδομένα πράγματα που για άλλους φαντάζουν σαν όνειρα και μοχθούν με κάθε τρόπο για να τα αποκτήσουν. Για κάποιους τα παπούτσια, ήταν το «σύμβολο» με το οποίο ο σκηνοθέτης μιλά για την φτώχεια, την εκπαιδευτική πραγματικότητα, αλλά και τον αγώνα ενός παιδιού χαμηλής κοινωνικοοικονομικής προέλευσης που προσπαθεί να αποκτήσει αυτό που δεν έχει. Η πρόωγη-αναγκαστική ενηλικίωση των

παιδιών και ταυτόχρονα η εξάλειψη της παιδικότητάς τους, τους κάνουν να συνειδητοποιήσουν αξίες, όπως η οικογένεια και η προστασία του ανήμπορου αδελφού. Έτσι γίνονται πιο δυνατοί και πιο υπεύθυνοι. *«Δίνει ερεθίσματα για περαιτέρω σκέψη και σε στοιχειώνει για ώρα αφού τελειώσει. Μέσα από ένα ζευγάρι παπούτσια μιλάει για τη διαφορετικότητα, την επιμονή, την έννοια της οικογένειας, τις δυσμενείς συνθήκες διαβίωσης, την αξία του να μοιράζεσαι και όχι μόνο. Είναι κατά τη γνώμη μου, ένα μικρό παράθυρο που μας επιτρέπει να ξεκλέψουμε μερικές ματιές από έναν κόσμο διαφορετικό, άγνωστο»* (Π.Π., 2015, φοιτήτρια του Παιδαγωγικού Τμήματος Προσχολικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας).

Αρκετοί ήταν εκείνοι που ένιωσαν αγωνία για την κατάληξη των παιδιών αλλά και για το αποτέλεσμα του αγώνα στον οποίο λίγο πριν το τερματισμό έγινε η ανατροπή. Ο Αλί σκεπτόμενος την αδελφή του αλλά και την αγάπη που έχει γι' αυτή πήρε δύναμη και κατάφερε να συνεχίσει και να τερματίσει.

Τέλος, πολλοί ήταν που, σκεπτόμενοι ως εκπαιδευτικοί, τόνισαν τις ποικίλες πλευρές που μπορεί να έχει η εκπαίδευση σε διάφορες χώρες και πολιτισμούς. Σκέφτηκαν ότι πρέπει να κατανοούν τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν τα παιδιά τα οποία βρίσκονται σε καταστάσεις φτώχειας. Έτσι, θα πρέπει να προσπαθήσουν να μην κάνουν διακρίσεις και να εκπαιδεύουν τους μαθητές με τον ίδιο τρόπο.

Ενδεικτικά σχόλια φοιτητών (αποσπάσματα γραπτών κειμένων)

1. *«Μια από τις ψευδαισθήσεις του ανθρώπου είναι ότι μπορεί να υπάρχει δικαιοσύνη. Η αλήθεια είναι ότι κάποιοι από εμάς θα ζήσουν μια ζωή με λιγότερες δυσκολίες από άλλους. Κοινωνικές, πολιτικές, οικονομικές, πολιτισμικές συνθήκες κάνουν τον άνθρωπο έρμαιό τους. Εκεί που τα «δικά μας» παιδιά αποκτούν κάθε χρόνο νέα σχολική τσάντα, υπερεξοπλισμένη και φανταχτερή, «άλλα» παιδιά δεν διαθέτουν ούτε υποδήματα για να περπατήσουν με ασφάλεια και άνεση για να πάνε στο σχολείο τους. Πολλές φορές η απληστία μας κάνει να θεωρούμε δεδομένη την κατοχή και κατανάλωση πληθώρας υλικών αγαθών, που μας είναι «απαραίτητα» για να ζούμε, ξεχνώντας ότι τίποτα δεν είναι σίγουρο και δεδομένο σε ένα κόσμο που αλλάζει ραγδαία, ξεχνά τις πραγματικές αξίες, χάνεται σε ανούσιες σκέψεις και πράξεις, που ανακατατάσσονται και αναδιαμορφώνονται. Πάντοτε θα υπάρχει ένα αίσθημα ανικανοποίητου στον άνθρωπο. Κι αυτό δεν είναι κακό. Κακό είναι να νομίζουμε ότι το κενό γεμίζει με πολλά!»*

*«Παραπονιόμουν που δεν είχα παπούτσια, ώσπου είδα κάποιον που δεν είχε πόδια»
(Μ. Λουντέμης)*

(Ν.Φ., 2015, φοιτήτρια του Παιδαγωγικού τμήματος προσχολικής εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας).

2. *«Μια υπέροχη ταινία, έντονα συναισθηματική, που αγγίζει, ευαισθητοποιεί και ταυτόχρονα αφυπνίζει τον θεατή. Η επιμονή ενός 9χρονου παιδιού, η δύναμή του και αγάπη του για την αδελφή του, μας κάνει να νιώσουμε μικροί μπροστά του και να αναρωτηθούμε, ποιος άραγε είναι αδύναμος και ποιος δυνατός; Σε μια κοινωνία που μας προσφέρει τις πρώτες ανάγκες απλόχερα, ξεχνάμε την σημαντικότητά του, αλλά περισσότερο, σε μια κοινωνία γνώσης και εξέλιξης, ξεχνάμε να είμαστε άνθρωποι, να νιώθουμε αγάπη, αφοσίωση και επιμονή! Όπως λέει και ένα ρητό που διάβασα πρόσφατα « human kind, try to be both!» (Δ.Μ., 2015, φοιτήτρια του Παιδαγωγικού τμήματος προσχολικής εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας).*

Whiplash

Το whiplash είναι μια πιο πρόσφατη ταινία σε σχέση με τις προηγούμενες που προβλήθηκαν. Τα παιδιά ανταποκρίθηκαν με ευχαρίστηση σε μια σύγχρονη ταινία η οποία δεν διέφερε από αυτές που συνήθως επέλεγαν να δουν. Η ταινία αυτή προβλημάτισε τους φοιτητές τόσο για τον χαρακτήρα που πρέπει να έχει ένας καθηγητής απέναντι στους μαθητές του, όσο και για τον τρόπο διδασκαλίας που πρέπει να επιλέγει, έτσι ώστε να αναδείξει τον καλύτερο εαυτό τους. Η συζήτηση που διεξήχθη μετά την προβολή της ταινίας ήταν αρκετά έντονη. Όλοι σχεδόν στράφηκαν εναντίον του καθηγητή Φλέτσερ και καταδίκασαν τον τρόπο με τον οποίο μεταδίδει γνώσεις και διαχειρίζεται τα παιδιά.

Αντίθετα, ακούστηκαν και απόψεις που έδιναν και ένα μικρό ελαφρυντικό στον Φλέτσερ. Το γεγονός ότι κάθε παιδί είναι διαφορετικό και μπορεί να αποκτά την γνώση με έναν τρόπο που συμφωνεί με την τακτική του Φλέτσερ γοήτευσε κάποιους φοιτητές που πήραν το μέρος του. Μερικά παιδιά μπορεί να μην λειτουργούν κάτω από πίεση, άλλα πάλι να την χρειάζονται έτσι ώστε να προχωρήσουν ένα βήμα παρακάτω. Βέβαια, η πίεση αυτή πρέπει να χρησιμοποιείται με μέτρο κάτι που έρχεται σε αντίθεση με την παρούσα ταινία.

Επίσης, έγινε λόγος και για τον νεαρό Άντριου. Ορισμένοι προβληματίστηκαν για το που είναι ικανός να φτάσει ένας άνθρωπος προκειμένου να πετύχει το στόχο του. Μπορεί να παραμελήσει τον ίδιο του τον εαυτό, να πράξει βίαια, να απομακρυνθεί από φίλους και συγγενείς και η μόνη του σκέψη να είναι πως θα οδηγηθεί σε ένα θετικό για αυτόν αποτέλεσμα.

Στο τέλος της συζήτησης ζητήθηκε από τους φοιτητές **να καταγράψουν τις εντυπώσεις που τους άφησε η ταινία.**

Οι περισσότεροι φοιτητές στάθηκαν στον τρόπο διδασκαλίας που χρησιμοποιούσε ο καθηγητής Φλέτσερ. Κάποιοι καταδίκασαν την μέθοδό του και πιστεύουν πως η πίεση που ασκείται στα παιδιά μπορεί να φέρει τα αντίθετα από τα αναμενόμενα αποτελέσματα. Πολλοί ήταν εκείνοι που αισθάνθηκαν οργή και θυμό εξαιτίας του λανθασμένου τρόπου διαπαιδαγώγησης, ενώ θεώρησαν πως όλη η ταινία ήταν αποθαρρυντική ως προς το εκπαιδευτικό έργο. Πιστεύουν πως με αυτό τον τρόπο μπορεί να χαθεί το νόημα του αντικειμένου και να αλλοιωθεί η ουσία της εκπαίδευσης. Παράλληλα, η μέθοδος αυτή φέρνει εκτός ορίων τους μαθητές, τους οδηγεί σε «σκοτεινά» μονοπάτια ,ενώ η ευχαρίστηση και το πάθος τους μετατρέπονται πολλές φορές σε εγωισμό. Η στάση που οφείλει να έχει ένας δάσκαλος είναι να σέβεται, να φροντίζει και να πιστεύει στους μαθητές του και όχι να χρησιμοποιεί αυταρχικές και βίαιες μεθόδους. *«Αν πρέπει να διαλέξεις ένα τρόπο για να με βελτιώσεις, σκέψου αν πραγματικά το θέλω και με ποιο τρόπο θα είμαι εντυχιμένος. Μη σκέφτεσαι μόνο τον εαυτό σου...νόημα έχει να πάω μπροστά σαν άνθρωπος και όχι να χάσω τον εαυτό μου»* (Μ.Κ., 2015, φοιτήτρια Παιδαγωγικού τμήματος προσχολικής εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας)

Αρκετοί στάθηκαν στο πάθος, την επιθυμία και την επιμονή του νεαρού Άντριου, ο οποίος έκανε τα πάντα για να φτάσει στην κορυφή. Φτάνει στα άκρα, πληγώνει τον ίδιο του τον εαυτό ,αλλά και τους γύρω του, ενώ δεν αντιλαμβάνεται τον πόνο και την πίεση που δέχεται από τον καθηγητή του. Η θέληση ψυχής και το πείσμα να εκπληρώσει το όνειρό του τον κάνουν να υπομένει όλες τις δυσκολίες και να συνεχίζει.

Ελάχιστοι ήταν εκείνοι που στάθηκαν υπέρ του καθηγητή Φλέτσερ χωρίς βέβαια να αποδέχονται απόλυτα τη μέθοδό του. Τόνισαν πως οι διαφορετικές τεχνικές μπορεί να έχουν αποτέλεσμα σε ορισμένες περιπτώσεις. Το ακραίο δεν καθίσταται πάντα και

μη αποδεκτό, καθώς υπάρχουν άτομα που μόνο έτσι μπορεί να αναδειχθεί το ταλέντο τους. Πιστεύουν πως κάθε περίπτωση χρειάζεται και μια διαφορετική προσέγγιση, η οποία μπορεί να κριθεί κυρίως από τα αποτελέσματά της. Ο αυταρχικός τρόπος του καθηγητή σε συνδυασμό με την θέληση και το πάθος του μαθητή μπορούν να επιφέρουν θετικά αποτελέσματα.

Τέλος, δημιουργήθηκαν κάποια ερωτήματα γύρω από όλη την ταινία που έβαλαν πολλούς φοιτητές σε σκέψη. Η μέθοδος που χρησιμοποίησε ο μάεστρος μπορεί να είχε αποτελέσματα και να αναδείχθηκε το ταλέντο του Άντριου, αλλά άξιζαν όσα πέρασε ο μαθητής; Είναι ευτυχισμένος ή μήπως έχει χαθεί στο όνειρο για την επιδίωξη του σκοπού του και έχει χάσει την προσωπικότητά του, έχει χάσει τον εαυτό του; Τώρα που ολοκληρώθηκε και πέτυχε το στόχο του, άξιζε, άραγε, τόσες θυσίες; *«Αυτός που έχει στόχο υπομένει. Αυτός που υπομένει σκληραίνει. Αυτός που σκληραίνει, επιτυγχάνει αλλά δεν πονά...τελικά είναι καλό να υπομένεις;»* (Τ.Α., 2015, φοιτήτρια του Παιδαγωγικού τμήματος προσχολικής εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας).

Ενδεικτικά σχόλια φοιτητών(αποσπάσματα γραπτών κειμένων)

1.«Όταν η βαθιά επιθυμία και οι στόχοι συναντούν την ιδιόμορφη πειθαρχία της εκπαίδευσης και μιας σειράς γεγονότων, τότε δημιουργούνται μικρά ή μεγάλα θαύματα-ξεκλειδώνονται ταλέντα» (Τ.Γ., 2015, φοιτήτρια του Παιδαγωγικού τμήματος προσχολικής εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας).

2.«Το κίνητρο και το όνειρο σε συνδυασμό με την απόλυτη ψύχωση και την αμέριστη προσοχή σε όποιο πεδίο κι αν αναφερόμαστε(μουσική, αθλητισμό κ.ά.) μπορεί να οδηγήσει στην καταστροφή. Ακόμη και αν ακουμπήσεις την κορυφή, πράγμα που θα σημαίνει πως άξιζε τον κόπο, νομίζω ότι και πάλι για ‘‘καταστροφή’’ μιλάμε, γιατί θυσίασες αρκετά και συνεχίζεις να θυσιάζεις μένοντας μόνος σου, έτσι ώστε να φτάσεις εκεί που θέλεις». (Δ.Δ, 2015, φοιτήτρια του Παιδαγωγικού τμήματος προσχολικής εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας).

3.«Πραγμάτωση μιας φιλοδοξίας ή μιας ματαιοδοξίας. Πάθος χωρίς όρια για την επίτευξη ενός ονείρου. Απομακρυσμένος από οτιδήποτε άλλο, το οποίο δεν έχει σχέση με την πραγμάτωση του στόχου του.

Όλα αυτά δεν είναι ένα όνειρο, αλλά μια βαθιά εμμονή , που τρώει τα σωθικά του ανθρώπου, αναλώνοντάς και καταστρέφοντας τον» (Κ.Μ., 2015, φοιτήτρια του Παιδαγωγικού τμήματος προσχολικής εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας)

The wave

Η ταινία «το κύμα» κέντρισε αμέσως το ενδιαφέρον των φοιτητών τόσο για την πορεία που είχε όσο και για το απρόσμενο τέλος που κανείς δεν περίμενε. Δεν μπορούσε να φανταστεί κανένας πως ένα απλό παιχνίδι ρόλων στα πλαίσια ενός μαθήματος θα δημιουργούσε μια εγωκεντρική ομάδα η οποία θα έπραττε βίαια και αυταρχικά προκειμένου να κρατηθεί ενωμένη και αδιάσπαστη. Ο καθηγητής θέλοντας να βοηθήσει τα παιδιά και να κάνει πιο ενδιαφέρον το μάθημα δημιούργησε μια ομάδα που δεν μπορούσε να ελέγξει ενώ χάθηκε και ο ίδιος στη δύναμη αυτής και της εξουσίας της.

Μετά από τη συζήτηση που διεξήχθη οι καθηγητές του μαθήματος ζήτησαν από τους φοιτητές **να γράψουν με λίγα λόγια τι θα λέγανε στον καθηγητή αν τον είχαν μπροστά τους.**

Οι περισσότεροι φοιτητές θα τόνιζαν στον καθηγητή Ράινερ, πως η βιωματική μέθοδος που χρησιμοποίησε είναι πολύ αξιόλογη και ενδιαφέρουσα. Προσπάθησε να αποσπάσει την προσοχή των παιδιών και να τους εισάγει στο θέμα με τον παραστατικό τρόπο της προσομοίωσης. Πολλοί θα τον επιβράβευαν για την μέθοδο διδασκαλίας που χρησιμοποίησε, καθώς τέτοια συστήματα αποφεύγονται, συνήθως, από τους περισσότερους εκπαιδευτικούς. Είναι η κατάλληλη τακτική αλλά και η πιο άμεση για να μπορέσουν οι μαθητές να κατανοήσουν απόλυτα το θέμα που προσεγγίζεται κάθε φορά, καθώς ενσωματώνονται απευθείας στους ρόλους τους και βιώνουν καταστάσεις τις οποίες δεν θα μπορούσαν να κατακτήσουν θεωρητικά. Ωστόσο πολλές φορές η αρχική ιδέα για κάτι δεν προχωρά και δεν έχει την κατάληξη που μπορεί να ήλπιζε κάποιος. Παρόλο που χρησιμοποίησε μια εξαιρετική μέθοδο δεν είχε την κατάλληλη πρόληψη. Ίσως η πρόθεση του Ράινερ να ήταν καλή και η μεθοδολογία του έξυπνη και ενδιαφέρουσα, όμως έχασε τα όρια και η κατάσταση ξέφυγε από τον έλεγχο. Αρκετοί φοιτητές, πιστεύουν πως ο καθηγητής έπρεπε να είναι ένα βήμα πιο μπροστά σε όλα. Έπρεπε να ξέρει πως ο κάθε μαθητής αντιδρά

διαφορετικά σε κάθε γνώση που του παρέχεται, ανάλογα με τα βιώματά του, το οικογενειακό και κοινωνικό υπόβαθρο. Τα παιδιά ειδικά σε τέτοια ηλικία παρασύρονται πιο εύκολα και πολλές φορές οδηγούνται σε μη επιτρεπτές συμπεριφορές. Ο εσωτερικός τους κόσμος είναι ακόμα εύπλαστος, το υπόβαθρό τους άγνωστο και το ρίσκο καθίσταται αυτόματα πολύ μεγάλο. Ο καθηγητής, λοιπόν, έπρεπε να θέσει εξαρχής κάποια όρια, να ελέγξει και να αξιολογήσει την μέθοδό του αλλά και να λάβει υπόψιν του τους μαθητές και τον χαρακτήρα τους. Ήταν ανάγκη να τονίζει πως το πείραμά του έπρεπε να παραμείνει στα πλαίσια της τάξης και όχι να βγει έξω από αυτή. Αντίθετα, μέσα σε όλη αυτή την κατάσταση που είχε δημιουργηθεί, έχασε και ο ίδιος τον εαυτό του, παρασύρθηκε από την αποδοχή και την εξουσία, παραμέρισε το στόχο που είχε βάλει και ξέχασε γιατί ξεκίνησε όλο αυτό. Αρκετοί φοιτητές τόνισαν, πως όταν αποφασίζει κάποιος να ακολουθήσει μια τέτοια μέθοδο τόσο βιωματική και εμπειρική, όσο η συγκεκριμένη, θα πρέπει να μπορεί να είναι σε θέση να διασφαλίσει τον αυτοέλεγχο και την αυτοδιαχείρισή του. Οι μέθοδοι τέτοιου τύπου είναι σπουδαίες και δύσκολες ως προς τη σωστή υλοποίηση, με τα προσδοκώμενα αποτελέσματα, χωρίς σφάλματα και χωρίς την προσπάθεια για προσωπική ικανοποίηση.

Αρκετοί φοιτητές «καταδικάζουν» τον καθηγητή Ράινερ χωρίς να αποδέχονται τον τρόπο με τον οποίο διαχειρίστηκε το θέμα και τους μαθητές του. Πιστεύουν πως όλα αυτά ήταν αποτέλεσμα, της εγωιστικής προσπάθειάς του να δημιουργήσει μια μία μάζα που θα τον ακολουθεί, θα του προσφέρει προσωπική ανάδειξη, αυτο-επιβεβαίωση και προβολή ισχυρής δύναμης. *«Έπεσες ο ίδιος στην παγίδα που έστησες για να παραδειγματίσεις τους άλλους. Ο τρόπος σου είχε τα αντίθετα αποτελέσματα ακόμα και σε σένα. Η γέννηση της εξουσίας ήταν αρκετά γλυκιά και σε αιχμαλώτισε κατεβάζοντας παρωπίδες σε όποιον ήθελε να σε φέρει πίσω στο σωστό δρόμο. Καλά να περάσεις στη φυλακή...»* (Δ.Δ., 2015, φοιτήτρια Παιδαγωγικού τμήματος προσχολικής εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας).

Μια άλλη φοιτήτρια γράφει στον κ. Ράινερ και σκितσάρει τις εντυπώσεις της από την ταινία:

«Κύριε Ράινερ, η προσπάθειά σας ξεκίνησε καλά, το λάθος σας όμως ήταν πως χάθηκε ο έλεγχος και τα πράγματα παρεκτράπηκαν. Έπρεπε να το είχατε σταματήσει εγκαίρως,μα κάπου στην πορεία ανακαλύψατε πως στην πραγματικότητα σας άρεσε ο

έλεγχος και η επιρροή που ασκούσατε πάνω στους μαθητές...» (Παλαιοδήμου Πηνελόπη-Παναγιώτα, 2015, φοιτήτρια του Παιδαγωγικού τμήματος προσχολικής εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας).

Σκίτσο

«Πολλές φορές η αρχική μας ιδέα για κάτι δεν προχωρά και δεν καταλήγει εκεί που σκεφτόμασταν αρχικά. Ίσως η πρόθεσή σου να ήταν καλή και η μεθοδολογία σου έξυπνη και ενδιαφέρουσα, όμως έχασες τα όρια και η κατάσταση ξέφυγε από κάθε έλεγχο. Μέσα σε αυτό και εσύ ο ίδιος έχασες τον εαυτό σου, θαμπωμένος από τη αίσθηση της εξουσίας που έλαβες. Η αδυναμία των παιδιών, όχι μόνο λόγω ηλικίας αλλά και λόγω έλλειψης παιδείας, περιβάλλοντος και υποβάθρου τα έκανε να πορωθούν και να φανατιστούν καθώς ένιωσαν και αυτά ότι επιβάλλονται, ότι έχουν εξουσία και ότι αποκτούν υψηλό status-κύρος μέσα και έξω από την τάξη. Όλοι κατανόησαν την πρόθεσή σου να καταλάβουμε τι σημαίνει 'δικτατορία, φασισμός, απολυταρχία', αλλά η διαδικασία ακολούθησε σε λάθος αποτελέσματα». (Μ.Κ., 2015,

φοιτήτρια του Παιδαγωγικού τμήματος προσχολικής εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας)

Το καναρινί ποδήλατο

Η ταινία αυτή έκανε μεγάλη εντύπωση στους φοιτητές τόσο για τον μικρό Λευτέρη όσο και για τον δάσκαλό του. Στην αρχή ξαφνιάστηκαν με το γεγονός πως ένα παιδί της έκτης τάξης δεν μπορούσε να διαβάσει καθόλου και είχε τόσες αδυναμίες στα μαθήματα. Η ανικανότητά του να διαβάσει σωστά μια ολοκληρωμένη πρόταση, αλλά και να κατανοήσει το μάθημα ήταν στοιχεία που κυριάρχησαν στην αρχή της ταινίας. Όμως, μετά τον ερχομό του Άρη όλα άρχισαν να αλλάζουν και να γίνονται πιο ξεκάθαρα τόσο για τους θεατές της πραγματικότητας όσο και για το Λευτέρη της ταινίας. Ο δάσκαλος με την επιμονή, την υπομονή και το ενδιαφέρον του, κατάφερε να αφυπνίσει το μαθητή και αναδειξει τα προσόντα του, δίνοντάς του αυτοπεποίθηση και σιγουριά. Όλοι οι φοιτητές θαύμασαν την αγάπη του Άρη για την δουλειά του αλλά και τον τρόπο του να προσεγγίσει όλα τα παιδιά ανεξαρτήτου μορφωτικού επιπέδου. Ενθουσιάστηκαν με το ενδιαφέρον που έδειξε για το μαθητή, καθώς πολλοί στη θέση του (όπως φαίνεται και από τους υπόλοιπους δασκάλους της ταινίας) θα τον είχαν παραμελήσει και θα τον είχαν αφήσει στη μοίρα του δίχως να δείξουν την προσοχή τους.

Μετά τη συζήτηση οι καθηγητές ζήτησαν από τους φοιτητές **να στείλουν ένα μήνυμα ή στο δάσκαλο-Άρη ή στο μικρό Λευτέρη.**

Μήνυμα προς το δάσκαλο

Οι περισσότεροι φοιτητές εξέφρασαν το θαυμασμό τους γύρω από το πρόσωπο του δασκάλου. Τονίζουν πως το πάθος, το μεράκι και η προθυμία του αποτελούν παράδειγμα φωτεινής εξαίρεσης. Του δίνουν πολλά μπράβο και συγχαρητήρια για την προσπάθεια και την επιμονή του και τον ενθαρρύνουν να συνεχίσει το έργο του, καθώς η μέθοδός του και η στάση του, ως εκπαιδευτικός, είναι απαραίτητες στα σημερινά σχολεία. Ακόμη, οι φοιτητές πιστεύουν πως είναι πρωτοπόρος για την εποχή του και τον παροτρύνουν να συνεχίσει έτσι και να εξελίσσεται, διότι έχει να προσφέρει πολλά ακόμη στην εκπαίδευση. Άλλωστε, το να είσαι παιδαγωγός δεν είναι απλά ένα επάγγελμα αλλά ένα λειτούργημα.

Μερικοί φοιτητές, όμως, εξέφρασαν κάποιους προβληματισμούς, λέγοντας πως δεν χρειάζεται να επιβραβεύσουμε τόσο τον δάσκαλο. Είναι υποχρέωση του ίδιου αλλά και όλων των εκπαιδευτικών να έχουν αυτή τη στάση απέναντι στους μαθητές τους. Δεν τον θεωρούν ήρωα αλλά κατά κάποιο τρόπο καταδικάζουν τους υπόλοιπους δασκάλους που με τον τρόπο τους κάνουν τον Άρη να φαίνεται ήρωας και πρωτοπόρος. Η στάση του Άρη έπρεπε να είναι δεδομένη και όχι η στάση των υπολοίπων. Κάποιοι άλλοι πιστεύουν, πως ο Άρης ακολούθησε την εύκολη λύση και κατέφυγε στην εξατομικευμένη διδασκαλία αντί να προσπαθήσει να βοηθήσει τον Λευτέρη στα πλαίσια της τάξης και στο σύνολό της προκειμένου να δουν όλοι την πρόοδο και τις ικανότητές του.

Βέβαια εδώ πρέπει να τονίσουμε πως για τα δεδομένα εκείνης της εποχής ο Άρης έκανε το καλύτερο που θα μπορούσε να κάνει! Και αυτό ήταν να βοηθήσει τον μικρό Λευτέρη χωρίς να τον αφήσει στη μοίρα του.

Ενδεικτικά σχόλια φοιτητών(αποσπάσματα γραπτών κειμένων)

1.«Θα έστελνα στον Άρη λέγοντας τα εξής: Το πάθος και το μεράκι για τη δουλειά σου, η προθυμία σου να συγκρουστείς με το “καθιερωμένο” και να μην αποδεχτείς το άδικο, αποτελούν παραδείγματα προς μίμηση και μπορούν να πάνε το σημερινό σχολείο και γενικά την κοινωνία ένα βήμα πιο πέρα». (Κ.Α., 2015, φοιτητής Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας)

2.«Τι μπορεί να κάνει η αποδοχή και λίγη πίστη στον άλλο... Κύριε Άρη, δώσατε νόημα στη ζωή ενός παιδιού. Αν και με λιγοστή πείρα, βρήκατε και πατήσατε τα σωστά κουμπιά. Σας συγχαίρω για την απόφασή σας να αντισταθείτε στις υποδείξεις και έμμεσες απειλές του διευθυντή και των υπολοίπων. Συνεχίστε να μας εμπνέετε!» (Σ.Μ., 2015, φοιτήτρια Παιδαγωγικού Τμήματος Προσχολικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας)

Μήνυμα προς το Λευτέρη

Οι περισσότεροι φοιτητές συμβούλεψαν τον Λευτέρη να μην το βάλει κάτω, να μην τα παρατήσει και να συνεχίσει την προσπάθεια, γιατί αυτή είναι που μετράει. Πρέπει να έχει υπομονή, πείσμα και θάρρος για να προχωρήσει. Το σχολείο είναι δύσκολο και πρέπει να βάλει τα δυνατά του δίχως να σταματήσει να αγωνίζεται. Αν αποτύχει ,δεν θα έχει καμία σημασία. Άλλωστε δεν είναι όλα για όλους. Πρέπει να

είναι αισιόδοξος και να βλέπει τα πράγματα από την θετική τους πλευρά. Δεν πρέπει να απελπίζεται και να φεύγει από κάθε πρόβλημα που βλέπει στο διάβα του, αλλά αντίθετα να το αντιμετωπίζει με θάρρος και δύναμη.

Δεν έχει σημασία να είσαι καλός και επιμελής μαθητής. Αυτό που έχει σημασία είναι να μαθαίνεις ,επειδή το θέλεις και σου αρέσει. Με αυτό τον τρόπο θα είναι όλα πιο εύκολα. Πρέπει να αγωνιστείς σκληρά με σκοπό να γίνει καλύτερος πρώτα για τον εαυτό του και έπειτα για τους υπόλοιπους. Μπορεί να το κάνει γιατί έχει τις δυνατότητες αρκεί να πιστέψει στον εαυτό του. Θα τα καταφέρει όπως κατάφερε να κατασκευάσει και αυτό το πανέμορφο ποδήλατο δίχως καμία βοήθεια. Δεν πρέπει να στέκεται στα κακόβουλα σχόλια και τις αποδοκιμασίες των συμμαθητών και των καθηγητών, γιατί απλά αυτοί δεν γνωρίζουν τις ικανότητες του. Δεν διαφέρει καθόλου από τα άλλα παιδιά. Η μόνη τους διαφορά είναι πως δεν του έδωσαν την απαραίτητη προσοχή την οποία χρειαζόταν για να βρεθεί στο ίδιο μαθησιακό επίπεδο με τους υπόλοιπους συμμαθητές του. Τώρα, όμως, έχει την ευκαιρία να εξελιχθεί καθώς βρέθηκε ένα δάσκαλος που ενδιαφέρθηκε πραγματικά για αυτόν και τον βοήθησε ουσιαστικά και συστηματικά. Πρέπει να αρπάξει αυτή την ευκαιρία, η οποία θα αποτελέσει τον σπίρτο που θα ανάψει μια ολόκληρη φωτιά, τη φωτιά της ελπίδας, της εξέλιξης και της σταδιακής κατάκτησης της γνώσης.

Ενδεικτικά σχόλια φοιτητών(αποσπάσματα γραπτών κειμένων)

1.«*Δυστυχώς τα πράγματα στη ζωή δεν είναι για όλους και για πάντα βολικά και όμορφα. Πρέπει πάντα να έχουμε θέληση και στόχους. Μόνο με την υπομονή και την συνεχή προσπάθεια μπορεί να υπάρξει εξέλιξη. Δεν πρέπει να το βάζουμε κάτω και να απογοητευόμαστε ποτέ, πόσο μάλλον, όταν υπάρχει έστω και ένα ελάχιστος αριθμός ατόμων από τον οποίο δεχόμαστε υποστήριξη*». (Τ.Γ., 2015, φοιτήτρια Παιδαγωγικού Τμήματος Προσχολικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας)

2.«*Λευτέρη, μην εγκαταλείψεις την προσπάθειά σου. Το γεγονός πως δεν σου φέρονται κάποιοι σωστά, δεν θα πρέπει να σε πτοήσει και να σε κάνει να τα παρατήσεις. Θεωρώ, πως πρέπει να συνεχίζεις να χτίζεις το μέλλον σου, μέσα από την προσπάθεια και την αυτο-αξιολόγηση, και φυσικά δεν νομίζω πως πρέπει να εγκαταλείψεις τα όνειρά σου. Βασίσου στα δικά σου θέλω και μην ακολουθείς τον ανταγωνισμό σαν βάση, μιας και αυτόν θέλουν να προωθήσουν κάποιοι παραδοσιακοί εκπαιδευτικοί*» (Α.Μ., 2015,

φοιτήτρια Παιδαγωγικού Τμήματος Προσχολικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας)

Dead poetry society

Η παρούσα ταινία εντυπωσίασε τους φοιτητές τόσο για την ερμηνεία των ηθοποιών όσο και για την δραματική εξέλιξη της ιστορίας. Ο χαρακτήρας και η προσωπικότητα του Κίτινγκ διέγειρε τους φοιτητές, ενώ η μέθοδος και η διαφορετικότητά του, τους προκάλεσε ένα βαρύ προβληματισμό. Παρόλο που ήταν ένας καθηγητής διαφορετικός από τους άλλους και προξενούσε το ενδιαφέρον των μαθητών του, προκάλεσε μια μικρή αμφιβολία στη σκέψη των φοιτητών ως προς το βαθμό της ελευθερίας και της απλοποιημένης διδακτικής μεθόδου που χρησιμοποιούσε. Είναι άραγε κατάλληλη μια μέθοδος που δίνει στα παιδιά απόλυτη ελευθερία χωρίς κανένα μέτρο και εμπόδιο; Αρκετό ενδιαφέρον προκάλεσε και η αντίδραση των μαθητών, η οποίοι ουσιαστικά έψαχναν μια αφορμή για να ξεκινήσουν το ταξίδι της ελευθερίας και της ανεξαρτητοποίησης τους. Η μέθοδος του Κίτινγκ τους συνεπήρε και τους έδωσε ελπίδες για την πραγματοποίηση των κρυφών πόθων τους και των ένοχων ονείρων τους.

Η ερώτηση που έθεσαν οι καθηγητές στους φοιτητές ύστερα από τη διεξαγωγή της συζήτησης ήταν **«Πώς αντιλαμβάνεστε τη φράση *carpe diem*;»**.

Για τους περισσότερους φοιτητές το *carpe diem* σημαίνει να ζεις τη ζωή σου! Να την ζεις στα άκρα χωρίς κανένα ίχνος μετάνοιας, χωρίς κανένα δισταγμό και φόβο. Είναι η ευκαιρία να ζήσεις την κάθε σου μέρα σαν να είναι η τελευταία και να εκμεταλλεύεσαι το κάθε λεπτό της, κάνοντας πράγματα που σε αντιπροσωπεύουν, σε γεμίζουν και σε κάνουν χαρούμενο. Είναι να τολμάς, να αρπάζεις την κάθε ευκαιρία, να βάζεις στόχους, να παθιάζεσαι με ότι σε ολοκληρώνει, να γίνεσαι όλο και καλύτερος, ξεπερνώντας τα εμπόδια, πηγαίνοντας κόντρα σε αυτούς που μειώνουν την αξία σου και προσπαθούν να σου επιβληθούν. Το *carpe diem* είναι, επίσης, η προσπάθεια για την πραγματοποίηση των ονείρων σου. Μόνο όταν κυνηγήσεις τα όνειρά σου και απολαμβάνεις την κάθε σου μέρα, ζεις πραγματικά! Αν ζεις παθητικά ακολουθώντας τα όνειρα των άλλων και όχι τα δικά σου, τότε δεν ζεις καθόλου. Μην αφήνεις τα όνειρα να σε κυνηγήσουν, κυνήγησέ τα εσύ!

Για κάποιους άλλους το *carpe diem* θα μπορούσε να αποτελέσει μια φιλοσοφία, ένα «μότο», μια φράση που θα διατρέχει ολόκληρη τη ζωή μας. Σχετίζεται με τη δύναμη ψυχής, το σθένος και την τόλμη να αποπειράσαι να κάνεις ένα βήμα πιο κοντά στα όνειρά σου και στις επιθυμίες σου. Είναι μια φράση που αποπνέει αρκετή δόση ελευθερίας. Της ελευθερίας του πνεύματος και της βούλησης. Είναι μια φράση με τόση θετική ενέργεια που έχει τη δύναμη να μεταμορφώσει έναν άνθρωπο σε οραματιστή, που αγωνίζεται για την πραγματοποίηση των στόχων του.

Ορισμένοι φοιτητές ανέλυσαν τη σημασία του *carpe diem* ως εκπαιδευτικοί. Ευελπιστούν να καταφέρουν κι εκείνοι να μεταδώσουν στους μαθητές τους τη χαρά για τη ζωή και το θάρρος να τολμούν να κάνουν όσα επιθυμούν, ρισκάροντας για να πραγματοποιήσουν τα όνειρά τους. Πιστεύουν πως πρέπει να δίνουμε έμφαση στους μαθητές, αναδεικνύοντας τα ενδιαφέροντα και τα talέντα τους. Είμαστε εκείνη που πρέπει να δείξουμε στα παιδιά όλους τους πιθανούς «δρόμους που θα μπορούσαν να περπατήσουν», όλες τις επιλογές τους και να τους ενθαρρύνουμε να αδράξουν τη μέρα. Πρέπει να τους εμπνεύσουμε να ανακαλύψουν τον εαυτό τους και να ζήσουν την κάθε στιγμή της ζωής τους όπως ονειρεύονται. Δεν πρέπει όμως να τους επιβάλλουμε το οτιδήποτε. Μονάχα να τους κατευθύνουμε δίνοντάς τους συμβουλές. Το *carpe diem* του καθένα είναι διαφορετικό και μόνο εμείς οι ίδιοι μπορούμε να το ορίσουμε για τον εαυτό μας.

Ενδεικτικά σχόλια φοιτητών (αποσπάσματα γραπτών κειμένων)

1.«*Εκμεταλλεύσου την κάθε μέρα που περνάει, γιατί δεν ξέρεις τι ξημερώνει. Κάνε πράγματα που σε γεμίζουν και όχι που ευχαριστούν τους άλλους. Ζήσε τη ζωή σου!*»
(Μ.Φ., φοιτήτρια Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας)

2.«*Carpe diem, σημαίνει άδραξε την ευκαιρία. Μην αφήσεις τη μέρα σου-καμία μέρα-να περάσει χαμένη. Να ζήσεις όσο πιο έντονα μπορείς, να ζήσεις σύμφωνα με αυτά που θέλεις. Να μην καταπιέζεις τις επιθυμίες σου, να μην αλλάζεις τον εαυτό σου για χάρη των άλλων. Γιατί η ζωή κυλάει μέσα από τα δάχτυλά σου σαν νερό, και πριν το καταλάβεις έρχεται η τελευταία ώρα, αυτή που σκοτώνει...».*

Σκίτσο

(Παλαιοδήμου Πηνελόπη-Παναγιώτα, 2015, φοιτήτρια Παιδαγωγικού τμήματος προσχολικής εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας)

3.«Ακολουθώντας την ιδέα αυτή, ως εκπαιδευτικός, θα επιχειρούσα να κάνω ένα μάθημα διαφορετικό από το κατεστημένο, που να άγγιζε τους μαθητές και να τους ενθάρρυνε να ανακαλύψουν και να ακολουθήσουν τα ταλέντα τους και αυτό που θα τους κάνει πραγματικά ευτυχισμένους. Πιο συγκεκριμένα, θα συνέδεα το μάθημα με την προσωπική τους ζωή, ώστε να γίνει πιο ενδιαφέρον. Σε προσωπικό επίπεδο το να αδράξω την μέρα θα μου έδινε το θάρρος να αρπάζω κάποιες ευκαιρίες και να τολμήσω κάποια πράγματα, να πάρω το ρίσκο να δοκιμάσω κάτι διαφορετικό.

Σε μια τάξη μοντή

με παιδιά σκεπτικά

κάνω μια νέα αρχή

για ν' αγγίζω καρδιά.

Εμπνευση, τόλμη και πάθος

τα βάζω όλα μαζί.

Δεν μου λείπει το θάρρος

κι ας είναι πρωί.»

(Μ.Δ.,2015, φοιτήτρια Παιδαγωγικού τμήματος δημοτικής εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας)

La lengua de las mariposas

Η παρούσα ταινία προσέγγισε το ενδιαφέρον των φοιτητών τόσο για τον τρόπο διδασκαλίας του δασκάλου όσο και για την προσωπικότητα του μικρού Μόντσο. Παρουσίαζε την ιδανική σχέση ανάμεσα στο παιδί και στον εκπαιδευτικό. Η μεταδοτικότητα του δασκάλου και η αποδοχή της γνώσης από τον μικρό πρωταγωνιστή έδωσαν ελπίδα και θάρρος στους μελλοντικούς εκπαιδευτικούς. Όμως, τα τελευταία λεπτά της ταινίας προκάλεσαν λύπη στους φοιτητές αλλά και συνάμα έκπληξη με την αντίδραση του Μόντσο, φωνάζοντας τις λέξεις «πουλί» και «προβοσκίδα».

Η ερώτηση των καθηγητών σε αυτή την ταινία ήταν **«Τι σας έμεινε από αυτή την ταινία;»**.

Όλοι οι φοιτητές βρήκαν την ταινία πολύ ενδιαφέρουσα και ιδιαίτερη. Αυτό που έμεινε στους περισσότερους ήταν η στάση του δασκάλου προς τους μαθητές του αλλά και ο βιωματικός τρόπος διδασκαλίας του. Ο δάσκαλος σεβόταν τους μαθητές του και χρησιμοποιούσε έναν ιδιαίτερο τρόπο για να τους προσεγγίσει. Έναν τρόπο που δεν είχαν συνηθίσει μέχρι τότε, έναν τρόπο που δεν τους καταπίεζε ούτε τους δυσαρεστούσε. Ενέπνευσε τους μαθητές του να διαμορφώσουν ελεύθερο πνεύμα και συνείδηση σε μία εποχή με έντονη κοινωνική και πολιτική αστάθεια. Βέβαια, σε καμία περίπτωση δεν τους ανάγκασε να υιοθετήσουν αυτή τη στάση, αλλά αντίθετα τους έδειχνε με παραδείγματα την σημασία και την αξία της.

Από την άλλη, εντύπωση έκανε και η στάση των μαθητών και ιδιαίτερα του Μόντσο απέναντι στο δάσκαλο, ο οποίος αφομοίωνε οτιδήποτε έλεγε εντός και εκτός

της τάξης. Άλλωστε, φανερή έγινε και η σχέση του δασκάλου με τον μικρό Μόντσο, μια σχέση η οποία χαρακτηρίστηκε από πολλούς φοιτητές αξιοθαύμαστη και σπάνια. Ο τρόπος με τον οποίο επικοινωνούσαν και αλληλεπιδρούσαν ήταν υπέροχος ενώ αξιοζήλευτη ήταν η μετάδοση της γνώσης μέσω της βιωματικής μάθησης και της ίδιας της φύσης.

Έντονο ενδιαφέρον παρουσίασε για πολλούς η τελευταία σκηνή. Άφησε μια γλυκόπικρη γεύση καθώς η φαινομενική προδοσία του παιδιού προς το δάσκαλό του, βρίζοντάς τον, σόκαρε τους φοιτητές. Σύντομα όμως, αυτή η πικρία που είχε δημιουργηθεί μετατράπηκε σε μια λύτρωση ακούγοντας το παιδί να ξεστομίζει τις δυο λέξεις «πουλί» και «προβοσκίδα», οι οποίες αντιστοιχούν σε ένα κώδικα επικοινωνίας, δείχνοντας την αγάπη του για τον δάσκαλο, αλλά και τη βαθιά σχέση που είχε δημιουργηθεί μεταξύ τους.

Για πολλούς η τελευταία αυτή σκηνή παρέμεινε λυπητερή διότι μια τέτοια προσωπικότητα, όπως αυτή του δασκάλου, οδηγήθηκε στη φυλακή με αποτέλεσμα να μην μπορέσει να συνεχίσει το έργο του. Παράλληλα, λύπη προξένησε και η μεγάλη επιρροή που ασκεί η οικογένεια στα μικρά παιδιά, όπως εκείνη που άσκησε η μητέρα του μικρού πρωταγωνιστή στον ίδιο. Αντιλήφθηκαν το φόβο και τον τρόμο του κόσμου μπροστά στον επικείμενο πόλεμο και θάνατο. Αναγκάστηκαν να αλλάξουν τις πεποιθήσεις και τις ιδέες τους, αλλά και να εναντιωθούν σε οικεία πρόσωπα έχοντας στο μυαλό τους το ένστικτο της αυτοσυντήρησης.

Ενδεικτικά σχόλια φοιτητών (αποσπάσματα των γραπτών τους)

1. «Πίκρα μου άφησε η ταινία. Πίκρα για το πως ο φόβος έχει τόσο μεγάλη επιρροή και μπορεί να οδηγήσει ακόμη και τον πιο αδιάλλακτο άνθρωπο σε υποκριτική συμπεριφορά, σε ψέματα, σε πράξεις, οι οποίες αργότερα θα βαραίνουν τη συνείδησή του. Εύχομαι να μην υπάρξει ποτέ ξανά τέτοιο καθεστώς φόβου πουθενά, όσο ουτοπικό

και αν ακούγεται». (Α.Σ., 2015, φοιτήτρια Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας)

2.«...υπάρχουν άνθρωποι που αφιερώνουν τη ζωή τους για ένα σκοπό, με ανιδιοτέλεια. Άλλοι που φέρονται σχεδόν άβουλα λόγω του κοινού συμφέροντος και κάποιοι άλλοι λόγω άγνοιας ή υποχρέωσης αναγκάζουν να υιοθετήσουν συμπεριφορές αντίθετες με τα μέχρι τώρα πιστεύω τους...» (Τ.Γ.,2015, φοιτήτρια του Παιδαγωγικού τμήματος προσχολικής εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας)

3.«Από αυτή την ταινία μου έμεινε μια γεύση πικρίας. Μου έμεινε το τελευταίο ουρλιαχτό του σκύλου πριν πεθάνει, οι θλιβερές μελωδίες, η απογοήτευση που χαραχτηκε στο πρόσωπο του δασκάλου, η έκφραση του παιδιού στο τέλος ενώ φώναζε. Με στοιχειώνουν...» (Π.Π., 2015, φοιτήτρια του Παιδαγωγικού τμήματος προσχολικής εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας)

4.« Η δύναμη της σκέψης δεν έχει όρια και στεγανά. Το θέμα είναι να είσαι τυχερός να βρεθείς με τέτοιους δασκάλους, όπως στην ταινία, όπου δεν φανάτιζε τους μαθητές του .αλλά μέσα από παραδείγματα, όπως το πουλί ή η προβοσκίδα της πεταλούδας περνούσε τα μηνύματα και δημιουργούσε μια γενιά που ίσως μπορεί να ξεχωρίσει από την μάζα και να βάλει το δικό της στίγμα» (Κ.Μ, 2015, φοιτήτρια του Παιδαγωγικού τμήματος προσχολικής εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας)

Freedom Writers

Στην ταινία αυτή δεν δόθηκε ερώτηση στους φοιτητές, καθώς τα θέματα συζήτησης έπειτα από αυτή ήταν ποικίλα, ενώ οι απόψεις και οι προβληματισμοί των παιδιών πολλοί.

6. ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Στη διάρκεια του τελευταίου μαθήματος δόθηκαν στους φοιτητές ερωτηματολόγια τα οποία έθεταν ερωτήματα για την αξιολόγηση του μαθήματος «Η Εκπαίδευση στον κινηματογράφο». Μέσα από τα ερωτηματολόγια έγιναν φανερές οι απόψεις των φοιτητών για το , ενώ ταυτόχρονα βγήκαν συμπεράσματα για το πως οι φοιτητές πιστεύουν ότι μπορεί να συμβάλει ο κινηματογράφος στην εκπαίδευση. Παρακάτω παρουσιάζονται οι ερωτήσεις του ερωτηματολογίου ενώ παράλληλα παρουσιάζονται οι απαντήσεις των φοιτητών με λεπτομερή ανάλυση. Παράλληλα, οι απαντήσεις δόθηκαν και ποσοτικά με την βοήθεια πινάκων. Τα συμπεράσματα προέκυψαν ύστερα από την ανάλυση 140 ερωτηματολογίων.

Στην ερώτηση για ποιους λόγους επιλέξατε το μάθημα «Η εκπαίδευση στον κινηματογράφο» οι περισσότεροι φοιτητές βρήκαν ελκυστικό ένα μάθημα που έχει ως κύριο πυρήνα της τον κινηματογράφο και μαγεύτηκαν από αυτό. Είναι μια τέχνη που ενδιαφέρει και εντυπωσιάζει πολλούς ανθρώπους, καθώς η δύναμη της εικόνας σε συνδυασμό με τον ήχο και την ιστορία-πλοκή μιας ταινίας μπορούν να δημιουργήσουν κάτι εξαιρετικό.

Επίσης σε πολλούς φάνηκε ενδιαφέρον ένα μάθημα που σχετίζεται με τον κινηματογράφο, αλλά παράλληλα συνδυάζει την εκπαίδευση. Οι περισσότεροι φοιτητές τόσο καιρό αρκούσαν μόνο σε κλασικές ταινίες που απλά περνούσαν ένα συγκεκριμένο μήνυμα. Τους φάνηκε ενδιαφέρον να παρακολουθήσουν ένα μάθημα στο οποίο θα προβάλλονταν ταινίες οι οποίες θα προσεγγίζουν εκπαιδευτικά ζητήματα και θα έχουν ως κύριους πρωταγωνιστές τόσο τον δάσκαλο όσο και τον μαθητή.

Πολλοί φοιτητές επέλεξαν το μάθημα καθώς έχει έναν διαφορετικό τρόπο διδασκαλίας. Θεώρησαν ότι διαφέρει και ξεφεύγει από τα όρια ενός κλασικού θεωρητικού μαθήματος , διότι δεν είναι απλά η μετάδοση της γνώσης από τους καθηγητές, αλλά είναι η συζήτηση γύρω από μια ταινία που μόλις έχουν παρακολουθήσει, καθώς και η συζήτηση-αλληλεπίδραση μεταξύ των φοιτητών και των διδασκόντων στο τέλος αυτής. Παράλληλα, σημαντικό ρόλο στην επιλογή του μαθήματος είχαν και οι διδάσκοντες τους οποίους σέβονται και αξιολογούν θετικά πολλοί φοιτητές. Ο χαρακτήρας, η μεταδοτικότητα των καθηγητών ,όπως και η συνεργασία με τους φοιτητές είναι αξιοσημείωτη και ζηλευτή.

Πολλοί απάντησαν πως απλά τους φάνηκε εναλλακτικό και ευχάριστο ,ενώ σε κάποιους άλλους ο λόγος που επέλεξαν αυτό το μάθημα ήταν μόνον ο τίτλος, καθώς τους φάνηκε ενδιαφέρον. Ορισμένοι το επέλεξαν για να κλείσουν τον κύκλο μαθημάτων που τους υποχρεώνει το πανεπιστήμιο αλλά και εξαιτίας του τρόπου εξέτασης του μαθήματος, οποίος δεν είναι γραπτός και αποτελείται από τη σύνταξη μια εργασίας και τη δημιουργία μιας ταινία μικρού μήκους .Πολλοί εντυπωσιάστηκαν με τη δημιουργία μιας τέτοιας ταινίας.

1. Πίνακας ποσοστών των απαντήσεων των φοιτητών για τον λόγο επιλογής του μαθήματος

Μάθημα που συνδυάζει την τέχνη και την εκπαίδευση	13,70 %
Ευχάριστο και εναλλακτικό μάθημα	15,32%
Ο τίτλος	11,29%
Τρόπος διδασκαλίας	9,67%
Οι διδάσκοντες	9,67%
Ενδιαφέρον ως προς την προβολή ταινιών	20,96%
Ολοκλήρωση των κύκλων μαθημάτων	8,87%
Τρόπος εξέτασης	4,83%
Άλλο	5,69%

Όπως διαφαίνεται και πιο πάνω οι φοιτητές επέλεξαν αυτό το μάθημα διότι μαγεύτηκαν από την διαφορετικότητά του, από το θέμα που προσέγγιζε, αλλά και από το τρόπο που διεξάγονταν. Ήταν όλα καινούργια για τους φοιτητές και έτσι πολλοί ενθουσιάστηκαν και χωρίς δεύτερη σκέψη το δήλωσαν. Ο εναλλακτικός τρόπος διδασκαλίας, οι αξιόλογοι διδάσκοντες, η προβολή μιας ταινίας που ίσως να μην είχαν παρακολουθήσει αλλά και ο τρόπος εξέτασης, ήταν μερικά από τα συστατικά της συνταγής για το «τέλειο» μάθημα που ενίσχυσε την σκέψη των φοιτητών και τους ώθησε στην επιλογή του.

Στην ερώτηση *αν είναι ευχαριστημένοι/ες από την επιλογή τους* οι περισσότεροι φοιτητές εφόσον είχαν παρακολουθήσει ένα σημαντικό μέρος του μαθήματος έμειναν

ευχαριστημένοι από την επιλογή τους. Παρακάτω θα αναλυθεί πως τεκμηρίωσαν οι φοιτητές τις απαντήσεις τους.

2.1 Πίνακας ποσοστών για το ποιοι φοιτητές έμειναν ευχαριστημένοι ή όχι

Πολύ ευχαριστημένος	99,06%
Όχι απόλυτα	0,94%

Οι περισσότεροι φοιτητές έμειναν ευχαριστημένοι από την επιλογή τους καθώς παρακολούθησαν έναν σημαντικό αριθμό ταινιών που δεν είχαν ξαναδεί, και ούτε θα είχαν ξανά την ευκαιρία να δουν, και να προβληματιστούν πάνω σε αυτές. Είχαν τη δυνατότητα να σχολιάσουν ταινίες εκπαιδευτικού περιεχομένου, να εμβαθύνουν σε αυτές και να αποκομίσουν στοιχεία που ενδέχεται να τους βοηθήσουν σαν μελλοντικοί εκπαιδευτικοί. Μέσα από αυτές τις ταινίες κατάφεραν να δουν συμπεριφορές μαθητών και δασκάλων, να τις αναλογιστούν και να μπουν στη θέση τους.

Άλλοι ήταν ευχαριστημένοι λόγω των συζητήσεων που διεξάγονταν έπειτα από την προβολή της ταινίας. Τους ενθουσίασε η ανταλλαγή απόψεων μέσα από ταινίες, που κύριο χαρακτηριστικό τους είχαν την εκπαίδευση ,ενώ ταυτόχρονα τους άρεσε πολλές φορές ο καταγιτισμός ιδεών, αλλά και οι διαφωνίες τους ως προς τα πρόσωπα και τις καταστάσεις της ταινίας. Άκουσαν απόψεις και ιδέες που δεν θα τις άκουγαν μέσα από μια απλή τυπική διδασκαλία μαθήματος. Άκουσαν τις απόψεις των συμφοιτητών τους, άκουσαν την νέα γενιά, τους μελλοντικούς εκπαιδευτικούς, τους αυριανούς δασκάλους που θα χτίσουν σιγά σιγά την εκπαίδευση.

Κάποιοι άλλοι ανέφεραν πως το μάθημα δεν ήταν κουραστικό για αυτούς ,διότι ήταν κάτι διαφορετικό και ευχάριστο, ενώ κάποιοι άλλοι έμειναν απολύτως ευχαριστημένοι καθώς όλη η διαδικασία του μαθήματος τους άρεσε πολύ, βρίσκοντάς το άκρως ενδιαφέρον και ωραίο, κάτι που ξεπέρασε τις αρχικές τους προσδοκίες.

Για τους λίγους που δεν ήταν απόλυτα ευχαριστημένοι, θεώρησαν πως η συζήτηση στο τέλος ήταν αρκετά κουραστική και χρονοβόρα.

2.2 Πίνακας τεκμηρίωσης της επιλογής των φοιτητών

Προβολή ταινιών που δεν είχαν την ευκαιρία να δουν/σχολιασμών ταινιών με εκπαιδευτικό χαρακτήρα	35,57%
Συζήτηση/ανταλλαγή διαφορετικών απόψεων	28,84%
Καθόλου κουραστικό-ευχάριστο	10,57%
Ενδιαφέρον-ωραίο μάθημα ξεπερνώντας τις προσδοκίες	13,46%
Άλλο	11,53%

Όπως περίμεναν και οι περισσότεροι φοιτητές το μάθημα τους άφησε αρκετά ικανοποιημένους και οι αρχικές τους σκέψεις και φιλοδοξίες επιβεβαιώθηκαν. Τόσο το κλίμα που επικρατούσε όσο και η διεξαγωγή των συζητήσεων ύστερα από την προβολή της ταινίας και η ανταλλαγή των απόψεων, έκανε τους φοιτητές να μείνουν παραπάνω από ευχαριστημένοι! Βέβαια, κάθε φορά, όπως και πάντα, θα υπάρξουν και γνώμες που δίστανται, αλλά και φοιτητές που δεν έμειναν τελείως ευχαριστημένοι λόγω κάποιων δυσκολιών ως προς τον έλεγχο της συζήτησης και του μαθήματος. Στους περισσότερους όμως κάθε μάθημα ήταν και ένα βασικό συστατικό μιας μαγικής συνταγής, της συνταγής που θα τους έκανε να γευτούν την χρησιμότητα του κινηματογράφου στην εκπαίδευση και μια διαφορετική όψη αυτής.

Στην ερώτηση για την αναφορά σε ένα δυνατό στοιχείο του μαθήματος η πλειοψηφία των φοιτητών θεώρησαν πως το δυνατό σημείο του μαθήματος είναι η συζήτηση που διεξάγεται αμέσως μετά την προβολή της ταινίας. Τόσο το άκουσμα των διαφορετικών απόψεων όσο και η προβολή νέων ιδεών κάνουν πιο ενδιαφέρον και ουσιαστικό το μάθημα. Λίγοι είναι εκείνοι που έχουν παρακολουθήσει μαθήματα στα οποία να υπάρχει τόσο μεγάλη συμμετοχή των μαθητών και ουσιαστικά να κάνουν το μάθημα οι ίδιοι οι φοιτητές.

Επίσης, πολλοί ανέφεραν ως δυνατό στοιχείο το μέσο διδασκαλίας, δηλαδή την προβολή της κάθε ταινίας. Οι περισσότεροι δεν είχαν παρακολουθήσει παρόμοια μαθήματα και ενθουσιάστηκαν με το πόσο εύκολα μπορεί να μεταδώσει γνώσεις η προβολή μιας ταινίας αλλά και ο σχολιασμός της.

Αρκετοί σχολίασαν πως η κατάλληλη/καλή επιλογή των ταινιών ήταν εκείνη που έκανε το μάθημα τόσο ενδιαφέρον και αποτελεσματικό. Η επιλογή ταινιών με εκπαιδευτικό χαρακτήρα ενθουσίασε τους φοιτητές και τους έκανε να προβληματιστούν γύρω από παιδαγωγικά θέματα που ενδέχεται να συναντήσουν στο μέλλον ως εκπαιδευτικοί.

Τέλος, σημαντικό ρόλο έπαιξε για κάποιους και η συνεργασία των δύο διαφορετικών καθηγητών. Η συνεργασία τους ήταν άψογη ενώ ο τρόπος με τον οποίο δίδασκαν στο μάθημα και εμπλέκονταν στις συζητήσεις, ήταν εξαιρετικός.

3. Πίνακας ποσοστών των δυνατών σημείων του μαθήματος

Η συζήτηση μετά την προβολή της ταινίας/άκουσμα διαφορετικών απόψεων	54,12%
Μέσο διδασκαλίας/προβολή ταινίας	18,34%
Η κατάλληλη/καλή επιλογή ταινιών	16,51%
Η συνεργασία 2 διαφορετικών καθηγητών	5,50%
Άλλο	5,53%

Φαίνεται πως αν και πολλές φορές η συζήτηση «ξέφευγε» λίγο, ήταν αυτή που έκανε περισσότερη εντύπωση στους φοιτητές οι οποίοι το θεώρησαν το πιο δυνατό σημείο του μαθήματος. Βέβαια καθοριστικό ρόλο για αυτούς έπαιξε και το μέσο διδασκαλίας αλλά και η επιλογή των κατάλληλων αυτών ταινιών που προκάλεσε το ενδιαφέρον τους και τους έδωσε μια αφορμή προκειμένου να παρακολουθήσουν το μάθημα με μεγαλύτερη ευχαρίστηση και να καθηλωθούν σε αυτό.

Στην ερώτηση για την αναφορά σε ένα αδύναμο στοιχείο του μαθήματος. Για τους περισσότερους φοιτητές δεν υπάρχει κάποιο αδύναμο σημείο στο μάθημα που παρακολούθησαν. Θεώρησαν πως όλα ήταν με τέτοιο τρόπο οργανωμένα που έκαναν το μάθημα ενδιαφέρον και εποικοδομητικό.

Κάποιοι άλλοι όμως δεν είχαν την ίδια γνώμη. Υποστήριξαν, πως η συζήτηση στο τέλος του μαθήματος, ορισμένες φορές, άρχισε να πλατειάζει και διαρκούσε περισσότερο από όσο χρειαζόταν. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να κουράζει τους

φοιτητές, οι οποίοι άκουγαν τη συζήτηση να «ξεφεύγει» και να επαναλαμβάνεται. Ορισμένοι ανέφεραν το γεγονός πως το μάθημα διαρκούσε αρκετή ώρα, δίχως κανένα διάλειμμα. Η κατάσταση αυτή, τους έκανε να κουράζονται ενώ η απουσία διαλείμματος (έστω και ενός πεντάλεπτου) δεν τους άφηνε να βιώσουν την συναισθηματική αποφόρτιση, η οποία είχε προέρθει από την ταινία που μόλις είχαν παρακολουθήσει.

Σημαντικό αδύναμο στοιχείο για κάποιους ήταν τα τεχνικά προβλήματα κατά τη διάρκεια της ταινίας καθώς και η μεγάλη διάρκεια της ταινίας, η οποία άφηνε λίγο χρόνο για την ανάλυση και την συζήτηση γύρω από αυτή. Τέλος, ως αδύναμο σημείο αναφέρθηκε και η ώρα του μαθήματος, η οποία είναι 18:00 – 21:00 το απόγευμα. Οι φοιτητές θεώρησαν πως αν η διεξαγωγή του μαθήματος ήταν νωρίτερα θα μπορούσαν να συμμετέχουν περισσότερο και να αποδώσουν καλύτερα.

5. Πίνακας ποσοστών αδύναμων στοιχείων του μαθήματος

Δεν υπάρχει αδύναμο στοιχείο	19,62%
Μεγάλη διάρκεια/απουσία διαλείμματος	19,62%
Η συζήτηση πλατειάζε	13,08%
Τεχνικά προβλήματα	9,34%
Μεγάλη διάρκεια ταινία με αποτέλεσμα να υπάρχει λιγότερος χρόνος για συζήτηση	6,54%
Η ώρα του μαθήματος	6,54%
Το μάθημα αργεί να τελειώσει	6,54%
Άλλο	8,41%

Για τα περισσότερα παιδιά όπως φαίνεται και παραπάνω δεν υπήρχε κάποιο αδύναμο σημείο αλλά για κάποιους ήταν αρκετά κουραστική η μεγάλη διάρκεια του μαθήματος αλλά και η απουσία διαλείμματος που τους έκανε να κουράζονται ιδιαίτερα και να μην να μπορούν να ανταπεξέλθουν στις προσδοκίες του και να

συμμετέχουν. Ωστόσο υπήρχαν και άλλα μικρά προβλήματα, όπως τα τεχνικά όπου εμπόδιζαν τους φοιτητές να αφοσιωθούν απόλυτα και να συγκεντρωθούν στην ταινία και σε αυτό που πρέσβευε.

Στην ερώτηση *από τις ταινίες που προβλήθηκαν ποια ήταν για σας η πιο ενδιαφέρουσα*, οι περισσότεροι επέλεξαν το “Freedom Writers”.

Παρακάτω παρατίθενται ποσοτικά οι επιλογές των φοιτητών, ως προς την πιο ενδιαφέρουσα ταινία.

Freedom Writers	36,44%
Wave	15,88%
Η γλώσσα της πεταλούδας	14,01%
Children of heaven	10,28%
Dead poetry society	7,47%
Ψύλλος	4,67%
Καναρινί ποδήλατο	2,80%
Whiplash	2,80%
Δεν μπορώ να ξεχωρίσω	0,93%
Παραπάνω από μία ταινία	4,72%

Στην ερώτηση *ποιο/α στοιχείο/α της την έκαναν ενδιαφέρουσα* οι φοιτητές απαντούν:

Freedom Writers: Η ταινία ήταν η πιο ενδιαφέρουσα για τους περισσότερους φοιτητές. Ο ζήλος, η μάχη και η θέληση της δασκάλας να αλλάξει και να βοηθήσει τους μαθητές της, η τακτική της, έτσι ώστε να τους ενώσει, αλλά και το όραμά της για την πρόοδο των παιδιών παρά τις αντιξοότητες και τις δυσκολίες που αντιμετώπισε στο δρόμο της, έκανε τους φοιτητές να προβληματιστούν αλλά ταυτόχρονα να εντυπωσιαστούν. Μέσα από τις προσπάθειές της οι μαθητές ανακάλυψαν τους εαυτούς τους, πίστεψαν στα όνειρά τους και προόδεψαν. Η ταινία άγγιξε την σύγχρονη πραγματικότητα μέσα από τα μάτια της εκπαίδευσης, έδωσε έμφαση και προσέγγισε τις ανθρώπινες σχέσεις, ενώ παράλληλα έθιξε την αντίθεση των διαφορετικών κοινωνιών ,αλλά και την ομοιότητά τους ως προς την ανθρωπιά και την πορεία της ζωής τους. Τέλος, αυτό που έκανε την ταινία τόσο ενδιαφέρουσα

είναι η στάση της καθηγήτριας που ενθουσίασε τους φοιτητές και τους έδωσε θάρρος ,έτσι ώστε να προσπαθήσουν να χρησιμοποιήσουν νέες μεθόδους και να εξελιχθούν σε σωστούς και αξιόλογους παιδαγωγούς.

Wave: Τα στοιχεία που έκαναν την ταινία ενδιαφέρουσα ήταν κυρίως η υπόθεση, το περιεχόμενο, η σκηνοθεσία αλλά και το άδοξο τέλος με μια ανατρεπτική εξέλιξη. Η πλοκή και η εξέλιξή της ενθουσίασε τους φοιτητές ενώ παρουσίασε σύγχρονα εκπαιδευτικά και κοινωνικά ζητήματα. Εντύπωση έκανε το πώς ένας δάσκαλος, μέσα από μια απλή βιωματική διδασκαλία, παρέσυρε τους μαθητές, αλλά παρασύρθηκε και ο ίδιος δημιουργώντας σοβαρά προβλήματα. Τέλος, ενδιαφέρον προκάλεσε το πόσο εύκολα μπορεί μια μάζα ανθρώπων να βγει εκτός ελέγχου και να παγιδευτεί σε μια κατάσταση φασισμού και βίας.

Η γλώσσα της πεταλούδας: Η φοιτητές επέλεξαν αυτή την ταινία διότι τους άρεσε τόσο το θέμα όσο και η οπτική που έδινε για το ρόλο και τη στάση ζωής. Περνούσε ένα ισχυρό μήνυμα που τους άγγιξε ,ενώ τεράστια εντύπωση έκανε η σχέση του παιδιού με το δάσκαλο, αλλά και το ανατρεπτικό τέλος. Επίσης, ο χειρισμός και οι προοδευτικές ιδέες ενός μεγάλου ηλικιακά δασκάλου σε μια εποχή που ακόμη και οι νεότεροι χρησιμοποιούσαν μεθόδους, όπως η βία , έκαναν την ταινία ακόμη πιο ενδιαφέρουσα.

Children of heaven: Η ταινία αυτή άγγιξε και συγκίνησε τους φοιτητές καθώς ήταν διαφορετική από τις άλλες. Έθιγε θέματα για τα οποία δεν θα μπορούσαν να σκεφτούν και να προβληματιστούν από μόνοι τους, ενώ κατάλαβαν πως δεν είναι όλα δεδομένα για όλους. Η ταινία έθιγε κοινωνικά και πολιτικά ζητήματα και παρουσίαζε, τον τρόπο με τον οποίο η εποχή, η κουλτούρα και οι κοινωνικές συνθήκες επηρεάζουν τόσο τα παιδιά όσο και την εκπαίδευσή τους. Τέλος, οι περισσότεροι φοιτητές βρήκαν αυτή την ταινία ενδιαφέρουσα λόγω της αδελφικής αγάπης που παρουσίαζε, αλλά γενικότερα για την αγάπη των παιδιών και τον αγώνα που κάνουν καθημερινά για να ανταπεξέλθουν σε τυχόν δυσκολίες και προβλήματα.

Dead poetry society: Στην ταινία αυτή εντύπωση έκανε η δημιουργικότητα και η τακτική του δασκάλου που έκανε τα παιδιά να κυνηγήσουν τα όνειρά τους και να αδράξουν τη μέρα. Ακόμη, έκανε τους φοιτητές να προβληματιστούν για την επιρροή που μπορεί να ασκήσει ένα εκπαιδευτικός στους μαθητές του. Για πολλούς, η ταινία απέκτησε ενδιαφέρον λόγω της ερμηνείας του αξέχαστου Ρόμπιν Γουίλιαμς .Επίσης

εντυπωσιάστηκαν με το σενάριο, το περιβάλλον και το αίσθημα που σου αφήνει λόγω του δραματικού τέλους του.

Ψύλλος: Οι φοιτητές βρήκαν ενδιαφέρουσα την ταινία καθώς εντυπωσιάστηκαν από το πάθος, το όραμα και το ζήλο του παιδιού να κυνηγήσει και να πραγματοποιήσει το όνειρό του.

Καναρινί ποδήλατο: Οι φοιτητές βρήκαν ενδιαφέρο το θέμα , την ευαισθητοποίηση του δασκάλου, αλλά και την προσφορά του μπροστά σε ένα παιδί που χρειαζόταν τη βοήθειά του.

Whiplash: Το πάθος, ο ενθουσιασμός και η δίψα των παιδιών για μάθηση, παρά τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν καθημερινά, ήταν αυτά που κατέστησαν αυτή την ταινία ενδιαφέρουσα για κάποιους. Επικεντρώθηκαν στο εκπαιδευτικό κομμάτι το οποίο παρουσίαζε μια διαφορετική διδασκαλία και είχε ένα συγκεκριμένο στόχο. Ήταν μια ταινία που συνδύαζε μουσική και εκπαίδευση.

Η ταινία Freedom Writers φαίνεται να κέρδισε του φοιτητές, καθώς ήταν η πιο ενδιαφέρουσα. Κατά την γνώμη μου, οι συμφοιτητές μου επέλεξαν αυτή την ταινία, διότι ήταν σχετικά πρόσφατη και αναφερόταν σε παιδιά της ηλικίας τους, το οποία ζούσαν με έναν διαφορετικό τρόπο. Παρόλες τις δυσκολίες που αντιμετώπιζαν, η καθηγήτρια καταφέρνει να συγκινήσει τόσο του μαθητές της ταινίας όσο και τους φοιτητές του μαθήματος. Έγινε παράδειγμα προς μίμηση και τα παιδιά θέλησαν να γίνουν σαν κι αυτή στο μέλλον. Τους έδωσε μια ελπίδα πως μπορούν να κάνουν τα πάντα και να βοηθήσουν πραγματικά τους μελλοντικούς τους μαθητές, μόνο και μόνο αν αγαπούν αυτό που κάνουν και αν έχουν πείσμα και επιμονή στη ζωή τους. Πιστεύω πως ταυτίστηκαν με τη δασκάλα και σκέφτηκαν και αυτοί για λίγο, τι πρόκειται να έκαναν στη θέση της.

Η επόμενη ερώτηση ήταν αν οι ταινίες που προβλήθηκαν ανέπτυξαν τον προβληματισμό πάνω σε κάποια βασικά εκπαιδευτικά ζητήματα. Για όλους τους φοιτητές οι ταινίες που προβλήθηκαν ανέπτυξαν το προβληματισμό τους σε κάποια βασικά εκπαιδευτικά ζητήματα. Κάποια από αυτά ήταν ο ρατσισμός και η διαφορετικότητα, θέματα που απασχολούν εδώ και χρόνια τόσο τους εκπαιδευτικούς όσο και το κοινωνικό σύνολο. Σε αυτό το ζήτημα αναρωτήθηκαν, ποια θα πρέπει να είναι η στάση του εκπαιδευτικού και πώς πρέπει να χειρίζεται τα ίδια τα παιδιά αλλά

και όλη την κατάσταση που δημιουργείται. Σαφώς και πρέπει να αποδέχεται την κάθε διαφορετικότητα ,αλλά πώς θα κάνει και τα υπόλοιπα παιδιά να ακολουθήσουν αυτό το μονοπάτι της ισότητας και των ίσων ευκαιριών;

Άλλοι έθεσαν το ζήτημα της σχολικής ύλης και το αν πρέπει να ακολουθείται κατά γράμμα, καθώς και το αν το σχολείο και οι γνώσεις του έχουν αποτέλεσμα στην ζωή του ατόμου. Επίσης ποιος πρέπει να είναι ο ρόλος του δασκάλου σε εποχές κρίσης. Παράλληλα, προβληματίστηκαν για το αν ο εκπαιδευτικός είναι υποχρεωμένος να δείχνει ανεκτικότητα, να μην παρασύρεται από οτιδήποτε, αλλά και να προσπαθεί να διαχωρίζει την προσωπική του ζωή από την επαγγελματική. Κοινώς να κρατά ισορροπίες που θα κάνουν πιο αποτελεσματικούς τους μαθητές και θα βελτιώνουν την τάξη που έχει αναλάβει. Κάποιοι προβληματίστηκαν για το ότι δεν πρέπει να τα θεωρούμε όλα δεδομένα και να αφήνουμε τον κάθε μαθητή να «μιλήσει» από μόνος τους δείχνοντάς του εμπιστοσύνη.

Στη σημερινή εποχή υπάρχουν πολλές οικογένειες που αντιμετωπίζουν αρκετά προβλήματα, τα οποία έχουν αντίκτυπο και στα μικρά παιδιά. Πως πρέπει να αντιμετωπίζουν οι καθηγητές αυτή την κατάσταση; Είναι δύσκολο να το διαχειριστούν καθώς είναι κάποια λεπτά θέματα που αφορούν μόνο το παιδί και δεν απασχολούν το σύνολο της τάξης. Έτσι ο εκπαιδευτικός πρέπει να λειτουργήσει με μυστικότητα χωρίς να εμπλέκει τους υπόλοιπους μαθητές ή πρέπει να ενημερώσει και αυτούς προκειμένου να γίνουν όλοι μια γροθιά και να βοηθήσουν ο ένας τον άλλον; Άλλοι προβληματίστηκαν πάνω στις εναλλακτικές μεθόδους διδασκαλίας και κατά πόσο αυτές είναι μπορούν να προσφέρουν , στη σχέση του δασκάλου με τους μαθητές του,αλλά και το πόσο καθοριστική είναι μια τέτοια διδασκαλία ,διότι ένας δάσκαλος μπορεί να ασκήσει μεγάλη επίδραση στους μαθητές του και μερικές φορές μπορεί να μην είναι θετική.

Στην ερώτηση *ποιες είναι οι σημαντικότερες δυσκολίες που συναντήσατε στο πλαίσιο του μαθήματος* σχεδόν όλοι οι φοιτητές δεν συνάντησαν κάποια ιδιαίτερη δυσκολία στο πλαίσιο του μαθήματος. Υπήρχαν κάποιοι που θεώρησαν ότι μπορεί να υπάρξουν μικρές δυσκολίες ως προς τις εργασίες και ειδικότερα τη δημιουργία ταινίας μικρού μήκους. Τέλος, ορισμένοι ως δυσκολία ανέφεραν την ώρα που διεξάγεται το μάθημα αλλά και την απουσία διαλείμματος.

Στην ερώτηση *ποια είναι η γνώμη σας για τις εργασίες του μαθήματος*, για τους περισσότερους φοιτητές οι εργασίες είναι πολύ ενδιαφέρουσες και το σημαντικότερο ανταποκρίνονται στο μάθημα, καθώς είναι καλές σαν κριτήρια αξιολόγησης. Συνδέονται άμεσα με το περιεχόμενο του μαθήματος, είναι κάτι διαφορετικό και πρωτότυπο. Η ανάλυση μιας ταινίας χρησιμοποιώντας επιστημονική ορολογία ήταν για όλους βατή και εύκολη. Ορισμένοι όμως προβληματίστηκαν γύρω από τη δημιουργία μιας ταινίας μικρού μήκους. Θεωρούν αρκετά δύσκολο να γυρίσουν μια ταινία εφόσον δεν έχουν ασχοληθεί ξανά με τη διαδικασία αυτή και να βγάλουν το επιθυμητό αποτέλεσμα. Η δυσκολία του μοντάζ και η αναπαραγωγή μιας ταινίας είναι για κάποιους μεγάλη υπόθεση και απαιτεί αρκετό χρόνο και κόπο. Κάποιοι αναφέρουν ότι θα μπορούσαν να έχουν καλύτερη καθοδήγηση και πληροφόρηση ως προς την υλοποίησή της, έτσι ώστε οι φοιτητές να την φτιάξουν με ευκολία.

Σε κάποιους άλλους η εργασία αυτή ήταν μια ευκαιρία να ασχοληθούν με τον κινηματογράφο, τον οποίο και αγαπούν. Μέσα από την ταινία θα έχουν τη δυνατότητα να βιώσουν την εμπειρία, έστω και για λίγο, του σκηνοθέτη, του σεναριογράφου και του ηθοποιού.

Στην ερώτηση *αν πιστεύετε ότι το μάθημα καλλιέργησε το ενδιαφέρον ώστε ως εκπαιδευτικοί να χρησιμοποιήσετε τον κινηματογράφο ως εκπαιδευτικό μέσο* οι περισσότεροι φοιτητές απάντησαν πως το μάθημα καλλιέργησε σίγουρα το ενδιαφέρον τους έτσι ώστε να χρησιμοποιήσουν τον κινηματογράφο ως εκπαιδευτικό εργαλείο. Είδαν μια πλευρά της τέχνης που είναι εξαιρετικά ενδιαφέρουσα και θα προσπαθήσουν να την εντάξουν στην τάξη ως μελλοντικοί εκπαιδευτικοί. Για κάποιους ήταν ένα επιπλέον ερέθισμα που χειροπιαστά αποδείκνυε (σε κάθε προβολή) την αξία του κινηματογράφου. Με τον κινηματογράφο ξεφεύγουν από ο δασκαλοκεντρικό μοντέλο και περνάνε σε μια άλλη διαδικασία μάθησης, πιο ευχάριστη και ουσιαστική. Είναι ένα μέσο που προωθεί τον διάλογο, την άμεση επικοινωνία αλλά και την έκφραση της άποψης των παιδιών. Ορισμένοι τόνισαν πως είναι μια βιωματική μάθηση που ελκύει το ενδιαφέρον των παιδιών, περνά μηνύματα και θέτει θέματα και ερωτήματα προς συζήτηση με έναν διαφορετικό τρόπο. Έχει τη δυνατότητα να ξυπνήσει εικόνες και συναισθήματα, καθώς αγγίζει τον καθένα με διαφορετικό τρόπο.

Κάποιοι βέβαια αν και βρήκαν ενδιαφέρουσα τη χρήση του κινηματογράφου στη εκπαίδευση έδειξαν τον προβληματισμό τους ως προς τα παιδιά νηπιακής ηλικίας και κατά πόσο υπάρχουν κατάλληλες ταινίες εκπαιδευτικού χαρακτήρα για τα παιδιά αυτά. Πολλές ταινίες σαφέστατα και θα ανταποκρίνονταν στο παιδαγωγικό χαρακτήρα και στους στόχους για τα παιδιά δημοτικής αλλά είναι αρκετά δύσκολο να βρεθούν ταινίες για παιδιά προσχολικής ηλικίας που να μην απαιτούν την εστίαση των παιδιών για μεγάλο χρονικό διάστημα. Τα μικρά παιδιά είναι αδύνατον να εστιάσουν την προσοχή τους για πολύ ώρα σε ένα θέμα. Άρα είναι αρκετά δύσκολο να χρησιμοποιηθούν ταινίες μεγάλου μήκους σε νηπιαγωγεία.

Στην ερώτηση *τι συμβουλή/ές θα θέλατε να δώσετε στους διδάσκοντες* οι περισσότεροι φοιτητές συμβούλεψαν τους καθηγητές να συνεχίσουν να προσφέρουν αυτό το μάθημα επαινώντας την άψογη δουλειά τους. Να μην χάσουν το μεράκι τους για τη διδασκαλία και να βρίσκουν πάντα διαφορετικούς και εναλλακτικούς τρόπους μετάδοσης της γνώσης. Οι συνεργασίες των δύο καθηγητών εντυπωσίασε τους φοιτητές καθώς το βρήκαν πρωτότυπο. Με τον τρόπο τους εμπνέουν τους μαθητές και κάνουν το μάθημα τόσο ενδιαφέρον και μοναδικό. «Είναι παράδειγμα προς μίμηση, μακάρι και άλλοι καθηγητές να ήταν σαν και εκείνους» είπε κάποιος.

Ορισμένοι θεώρησαν σημαντικό να δοθούν διευκρινήσεις για την παραγωγή της ταινίας ή και τροποποίηση της εργασίας έτσι ώστε να μειωθεί ο βαθμός δυσκολίας ,ενώ παράλληλα οι καθηγητές να μην επεκτείνουν πολύ τη συζήτηση έπειτα από την προβολή της ταινίας.

7. ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ

Σύμφωνα με τους δύο καθηγητές «Η εκπαίδευση στον κινηματογράφο» είναι ένα μάθημα που διδάσκεται εδώ και 2 χρόνια. Διδάσκεται επιπλέον των μαθημάτων που οι διδάσκοντες είναι υποχρεωμένοι να κάνουν. Είναι ένα μάθημα που το κάνουν με πολύ κέφι και διάθεση. Το γεγονός ότι συνεργάζονται δύο διδάσκοντες από δύο διαφορετικά τμήματα (Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης και Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας) είναι καινοτόμο στοιχείο ,καθώς είναι το πρώτο μάθημα που διδάσκεται από κοινού στα δύο παιδαγωγικά τμήματα.

Ήταν μια ιδέα του κύριου Χανιωτάκη, καθώς σκέφτηκε πως αυτό το μάθημα θα ενδιέφερε πολύ τους φοιτητές διότι εμπεριέχει το «βίωμα» όπου ο φοιτητής εμπλέκεται συγκινησιακά. Είχε υπόψη του κάποιες ταινίες σχετικά με την εκπαίδευση και σκέφτηκε ότι θα ήταν μια καλή ευκαιρία να προσελκύσουν φοιτητές σε ένα μάθημα που η συζήτηση είναι το κύριο στοιχείο της. Έτσι, το πρότεινε στο τμήμα, το οποίο έφερε πολλές αντιρρήσεις όπως «*τι μάθημα είναι αυτό;*», «*είναι εύκολο*», «*δεν έχει εξετάσεις*».

Άρесе και στους δύο διδάσκοντες ο κινηματογράφος και γι' αυτό επέλεξαν να κάνουν μαζί το μάθημα καθώς πιστεύουν πως αλληλοσυμπληρώνει ο ένας τον άλλον. Οι δύο καθηγητές είναι φίλοι και έχουν συνεργαστεί σε διάφορα πλαίσια και ήξεραν πόσο ικανός ήταν ο άνθρωπος που είχαν απέναντί τους. Πιστεύουν πως έχουν πολύ καλή χημεία και πως «δέσανε» πραγματικά.

Είχαν επιλέξει αρκετές ταινίες που είτε τις ήξεραν είτε όχι και αρχικά κατέληξαν σε ένα κατάλογο από περίπου εκατό ταινίες με θέμα την εκπαίδευση στον κινηματογράφο. Ύστερα από αρκετή συζήτηση επέλεξαν καταρχήν είκοσι και αργότερα 10. Θεώρησαν αρκετά δύσκολη τη διαδικασία επιλογής των ταινιών και προβληματιζόντουσαν σκεπτόμενοι «*Γιατί να βγάλουμε αυτή την ταινία και να επιλέξουμε αυτή;*» (N.X). Ο κύριος γνώμονας ήταν η ποιότητα της ταινία, να τους αρέσει η ταινία και να μπορούν μέσα από αυτή να αναπτύξουν θέματα προς συζήτηση, τα οποία βέβαια αφορούν την εκπαίδευση.

Στην ερώτηση αν πιστεύουν πως οι ταινίες που προβλήθηκαν προκάλεσαν το ενδιαφέρον των φοιτητών απάντησαν: «*Άλλες μπορεί να προκάλεσαν το ενδιαφέρον*

τους και άλλες όχι. Είναι και στο χαρακτήρα του κάθε παιδιού» (Κ.Μ.), επισημαίνουν οι καθηγητές. Πρέπει να κρίνουν οι φοιτητές από μόνοι τους αν τους προκάλεσαν το ενδιαφέρον. Το γεγονός όμως αλλά πως ο αριθμός των φοιτητών που επέλεξαν αυτό το μάθημα ήταν διπλάσιος από πέρυσι, αλλά και η συμμετοχή τους κατά τη διάρκεια του μαθήματος που ήταν σημαντική, έχουν την εντύπωση πως το μάθημα και η επιλογή των ταινιών ανέπτυξαν το ενδιαφέρον τους. Φέτος, σύμφωνα με τους καθηγητές, έγιναν πολύ ωραίες συζητήσεις με σημαντικούς προβληματισμούς και απόψεις πάνω στις ταινίες που προβλήθηκαν.

Οι καθηγητές το μόνο που θα διόρθωναν ίσως να ήταν τα τεχνικά προβλήματα κατά τη διάρκεια της προβολής της ταινίας. Αυτά, προβληματίσαν και τους δύο καθηγητές και θεώρησαν πως πρέπει να μεριμνήσουν έτσι ώστε να μην υπάρχουν τεχνικά προβλήματα.

Πιστεύουν πως από όλα τα μαθήματα που έχουν κάνει ίσως αυτό είναι ένα μάθημα που θα μείνει στα παιδιά και οι περισσότεροι θα χρησιμοποιήσουν όσα έμαθαν σε αυτό. Η συζήτηση μετά την προβολή της ταινίας, κατά την οποία προηγουμένως μπορεί να υπήρχε μια φόρτιση και μια κίνηση της ψυχής, έκανε τους φοιτητές να αισθανθούν αυτό το μάθημα πιο βιωματικά και να αποκομίσουν συναισθήματα, πληροφορίες και γνώσεις με έναν διαφορετικό τρόπο. *«Δεν είναι μια απλή διάλεξη. Είναι σαν να πηγαίνουμε στον κινηματογράφο και ύστερα να καθόμαστε για ένα ποτό και να κουβεντιάζουμε την ταινία που μόλις είχαμε δει»* (Ν.Χ.). Είναι, όμως, λογικό να μείνει σε κάποιους κάτι παραπάνω και σε κάποιους κάτι λιγότερο. *«Είναι ανάλογα και στον κάθε φοιτητή και στην ιδιοσυγκρασία του»* (Κ.Μ.). Πάντως οι καθηγητές θεωρούν πως τους έβαλαν μια μικρή σκέψη στο μυαλό τους, έβαλαν ένα μικρό λιθαράκι που τους κέντρισε το ενδιαφέρον και θα έχουν στο πίσω μέρος του μυαλού τους πως μπορούν να χρησιμοποιήσουν τον κινηματογράφο ως μέσο διδασκαλίας, αλλά και ως ένα στοιχείο που θα τους προβληματίσει στην καριέρα τους ως μελλοντικοί εκπαιδευτικοί.

Οι καθηγητές, έχοντας και οι δύο ως κοινό παρονομαστή την αγάπη τους για τον κινηματογράφο, αλλά και για την διδασκαλία ένωσαν τις δυνάμεις τους προκειμένου να δημιουργήσουν ένα μάθημα που θα είχε ως κύριο χαρακτηριστικό την βιωματική μάθηση. Η θέληση και η ανάγκη τους να κάνουν κάτι διαφορετικό, το οποίο θα ξέφευγε από τα τυπική διδασκαλία του πανεπιστημίου, τους ώθησε να

δημιουργήσουν αυτό το εξαιρετο μάθημα. Παρόλο που βρέθηκαν αντιμέτωποι με τα επικριτικά σχόλια των άλλων καθηγητών, αλλά και με τις αρχές του πανεπιστημίου κατάφεραν με επιμονή και επιμονή να δημιουργήσουν αυτό το μάθημα. Παίρνοντας, λοιπόν, ένα ρίσκο ξεκίνησαν τη διδασκαλία του και έδωσαν όλη την δύναμη και την αγάπη τους. Δούλεψαν με μεθοδικότητα, επιλέγοντας τις κατάλληλες ταινίες, είχαν φοβερή μεταδοτικότητα, καθώς κατάφεραν να περάσουν μηνύματα στους φοιτητές προκειμένου να σκεφτούν τον κινηματογράφο ως ένα μελλοντικό εκπαιδευτικό μέσο και τέλος κατάφεραν να διδάξουν το μάθημα αυτό με τόσο ενδιαφέρον, αφήνοντας έτσι τις καλύτερες εντυπώσεις, τόσο στους φοιτητές όσο και στους υπόλοιπους καθηγητές.

8. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Μέσα από την παρούσα ερευνητική εργασία επιχειρήθηκε να προσεγγισθεί η σχέση κινηματογράφου και εκπαίδευσης μέσα από το μάθημα «Η Εκπαίδευση στον Κινηματογράφο» που διεξάγεται από το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας. Μέσα από συγκεκριμένα ερευνητικά εργαλεία αναλύθηκαν οι ταινίες που παρουσιάστηκαν στο μάθημα μέσα από γραπτά των φοιτητών. Παρουσιάστηκαν οι ιδέες και οι απόψεις των φοιτητών, που παρακολούθησαν το μάθημα, γύρω από τις ταινίες που προβλήθηκαν και τα συναισθήματα που τους προξένησαν αυτές. Μέσα από τα κείμενά τους, έγινε αντιληπτό, πως μια ταινία μπορεί να «αγγίξει» το θεατή και να τον κάνει να βιώσει συναισθήματα και καταστάσεις που δεν έχει ξαναζήσει ενώ ταυτόχρονα τον ωθεί σε προβληματισμούς και εκ νέου σκέψεις για τις οποίες στο παρελθόν μπορεί να είχε αντίθετη γνώμη. Πολλές από τις ταινίες που προβλήθηκαν, οι οποίες είχαν ως κύριο στοιχείο την εκπαίδευση, προκάλεσαν το ενδιαφέρον και έδωσαν την ευκαιρία στον θεατή να δει από μια άλλη οπτική την εικόνα του δασκάλου, αλλά και του μαθητή. Μερικές ταινίες ενθουσίασαν πολύ τους φοιτητές, ενώ σε άλλες οι πρωταγωνιστές έγιναν παράδειγμα προς μίμηση για αυτούς. Είναι σημαντικό να παίρνει κανείς παραδείγματα και να εμπνέεται από μία και μόνο ταινία και αυτό έγινε σε αρκετές ταινίες που παρακολούθησαν οι φοιτητές του μαθήματος. Παρόλα αυτά υπήρχαν και ταινίες που τους προβλημάτισαν ιδιαίτερα και τους έκαναν να σκεφτούν τη στάση τους ως μελλοντικοί εκπαιδευτικοί, αλλά και την μεγάλη ευθύνη που έχουν απέναντι στους μαθητές τους. Κατανόησαν το γεγονός ότι σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να προτάσσουν το προσωπικό τους συμφέρον, αλλά και την ανέλιξή τους ως εκπαιδευτικοί. Σκοπός του εκπαιδευτικού είναι να δημιουργήσει ένα καλό κλίμα μέσα στην τάξη ανάμεσα στα παιδιά και τον ίδιο και να σχεδιάσει με τέτοιο τρόπο την διδασκαλία του που να ανταπεξέρχεται στις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των παιδιών.

Έπειτα, παρουσιάστηκαν οι απαντήσεις των ερωτηματολογίων που δόθηκαν στους φοιτητές οι οποίοι είχαν παρακολουθήσει το μάθημα. Οι απαντήσεις των φοιτητών έδειχναν πως ήταν κάτι παραπάνω από ευχαριστημένοι όσον αφορά το μάθημα «Η εκπαίδευση στον κινηματογράφο». Θεώρησαν πως η δομή αλλά και η διδασκαλία του ήταν αρκετά ενδιαφέρουσα και διαφορετική. Κατά κάποιο τρόπο ο κινηματογράφος είναι μια βιωματική εκπαίδευση η οποία λείπει αρκετά από όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης. Αυτό ήταν και το κύριο στοιχείο που εντυπωσίασε τα

παιδιά. Το μάθημα για αυτούς ήταν ξεχωριστό, εύκολο και συνάμα κατανοητό. Η προβολή της ταινίας, το άκουσμα διαφορετικών απόψεων και η συζήτηση που διεξάγονταν έδιναν στοιχεία και πληροφορίες στους φοιτητές, τα οποία δεν θα μπορούσαν να διαβάσουν ούτε να κατανοήσουν σε ένα απλό βιβλίο. Οι περισσότεροι υποστήριξαν πως ο κινηματογράφος καλλιέργησε το ενδιαφέρον τους και έγινε ένα μέσο που θα μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν στην εκπαίδευση. Ήταν βέβαιοι για αυτό καθώς το βίωσαν και οι ίδιοι μέσα από το μάθημα που παρακολούθησαν. Ωστόσο, κάποιοι άλλοι εξέφρασαν τους προβληματισμούς τους για τα παιδιά της προσχολικής ηλικίας, θέτοντας ερωτήματα για το ποια θα μπορούσε να αποτελέσει την κατάλληλη ταινία για τα παιδιά αυτής της ηλικίας αλλά και πως θα μπορέσουν να παρακολουθήσουν την ταινία σε περίπτωση μεγάλης διάρκειας. Εδώ θα ήθελα να αναφέρω πως για αυτές τις ηλικίες δεν είναι απαραίτητο να προβληθεί όλη η ταινία ενώ μπορεί να χρησιμοποιηθεί και μια ταινία μικρού μήκους που δεν θα κουράσει τα παιδιά, μεταδίδοντας τους και τα κατάλληλα μηνύματα. Ανακεφαλαιώνοντας, γίνεται κατανοητό πως ο κινηματογράφος μπορεί να αποτελέσει, και θα αποτελέσει, ένα σημαντικό μέσο μάθησης στην εκπαίδευση, όχι μόνο εξαιτίας του θεάματος που προβάλλει, αλλά και των μηνυμάτων και ιδεών που μπορεί να περάσει σε μικρούς και μεγάλους με ένα τέτοιο τρόπο που να είναι διασκεδαστικός και συνάμα ενδιαφέρον.

Τέλος, παρουσιάστηκαν οι συνεντεύξεις των καθηγητών του μαθήματος μέσα από τις οποίες φαίνονται τα κίνητρα που τους οδήγησαν στη δημιουργία του συγκεκριμένου μαθήματος, καθώς και ο γενικότερος προβληματισμός τους απέναντι στο μάθημα «Η Εκπαίδευση στον Κινηματογράφο».

9. ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Με την παρούσα εργασία επιχειρήθηκε, έχοντας ως κύριο άξονα το μάθημα «Η εκπαίδευση στον κινηματογράφο» να γίνει μια διερεύνηση γύρω από την τέχνη του κινηματογράφου και τι μπορεί να προσφέρει στην εκπαίδευση. Παράλληλα, μετά από έρευνα μέσω ερωτηματολογίων και ανάλυση προσωπικών κειμένων των φοιτητών που παρακολούθησαν το μάθημα «Η εκπαίδευση στον κινηματογράφο» βγήκαν συμπεράσματα γύρω από τους προβληματισμούς των φοιτητών για την εκπαίδευση και τον κινηματογράφο αλλά και το αν πιστεύουν πως ο κινηματογράφος είναι μια τέχνη που μπορεί να εισαχθεί στο σχολείο και να διδάξει τα παιδιά με έναν διαφορετικό τρόπο.

Προσωπικά μέσα από αυτή την εργασία κατάφερα να ερευνήσω από κοντά την συμβολή του κινηματογράφου στην εκπαίδευση, αλλά και να κατανοήσω πόσο σημαντικός είναι στην εκπαιδευτική διαδικασία. Η δυνατότητα να αξιολογήσω ένα μάθημα του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας αλλά και να καταγράψω αναλυτικά τις απόψεις των φοιτητών ήταν μια μεγάλη ευκαιρία. Διαβάζοντας τα κείμενα των φοιτητών, μέσα από τα οποία διαφαίνονταν τα συναισθήματα και οι απόψεις τους για τις ταινίες που προβλήθηκαν στο μάθημα «Η Εκπαίδευση στον Κινηματογράφο», με έκαναν πολλές φορές να συγκινηθώ, αλλά και να θυμώσω ταυτόχρονα. Παρόλα αυτά, κατάφερα να σχηματίσω μια ολοκληρωμένη γνώμη τόσο για το ίδιο το μάθημα όσο και για το πως το αντιλαμβάνονται οι φοιτητές.

10.ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1.Άρθρα

Αγγέλη, Α. (2004). Ο κινηματογράφος στη διαπολιτισμική εκπαίδευση. *Διερεύνηση απόψεων των καθηγητών ελληνικής ως ξένης γλώσσας σε ενηλίκους εκπαιδευόμενους όσον αφορά στην αξιοποίησή του στη μαθησιακή διεργασία. (Άρθρο σε πρακτικά συνεδρίου)*

Σεμεντεριάδης, Θ. , Σιδηροπούλου, Χ. , Τσαμποδήμου, Δ. (2013). Η κινηματογραφική παιδεία στο νηπιαγωγείο: *οι απόψεις των νηπιαγωγών*, τεύχος 105-106, 216-218

Ανδρεοπούλου, Ε. (2010). *Η Κινηματογραφική Παιδεία στην Εκπαίδευση. (Άρθρο στο περιοδικό του Ινστιτούτου Οπτικοακουστικών Μέσων (ΙΟΜ), Συχνότητες, Τεύχος 10, Απρίλιος – Αύγουστος 2010)*

Κούρτη Ε. Σιδηροπούλου Χ. Τσίγκρα Μ. (2009). *Ερευνώντας τον Κόσμο του Παιδιού, Αφιέρωμα." Παιδική Ηλικία και Κινηματογράφος*. Επιστημονική περιοδική έκδοση της Ο.Μ.Ε.Ρ., τεύχος 09, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

2.Βιβλία

Βουιδάσκη, Β. (1992). *Η τηλεοπτική Βία και Επιθετικότητα στα Παιδιά και στους Νέους*. Αθήνα: Γρηγόρης

Καμαριανός, Ι.Χ. (2005). *Εξουσία, ΜΜΕ και Εκπαίδευση*. Αθήνα: Gutenberg

Κορωνάιου, Α. (2002). Εκπαιδευοντας εκτός σχολείου. *Η Συμβολή των οπτικοακουστικών μέσων και των νέων τεχνολογιών*. Αθήνα: Μεταίχμιο

Ντάβου, Μ. (2005). *Η παιδική ηλικία και τα μαζικά μέσα επικοινωνίας*. Αθήνα: Παπαζήση

Παπαθανασόπουλος, Στ. (1997). *Η Δύναμη της Τηλεόρασης*. Αθήνα: Καστανιώτης

Πολιτική κίνηση εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης (ΠΟ.Κ.Ε.Π.Ε.). (2001). *Παιδί και κινηματογράφος*. Αθήνα: Σαββάλας

Rinder, K. (2000). *Ιστορία του παγκόσμιου κινηματογράφου 1895-1975*. (μφ. Σώτη Τριανταφύλλου). Αθήνα: Αιγόκερως

Robson, C. (2007). *Η Έρευνα του πραγματικού κόσμου*. Ένα μέσον για κοινωνικούς επιστήμονες και επαγγελματίες ερευνητές. Αθήνα: Gutenberg

3.Πηγές από το διαδίκτυο

Θεωρία του Κινηματογράφου. (n.d). Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο <http://cinemainfo.gr/cinema/theory/index.html> (25/1/ 2016)

Καλλίτσης, Χ. (2010). Ο κινηματογράφος εργαλείο των ενεργών πολιτών: ΥΠΑΡΧΕΙ ΕΛΠΙΔΑ. Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα του 24 γράμματα *εβδομαδιαίο περιοδικό πολιτισμού*, <http://www.24grammata.com/?p=5850> (25/1/2016)

Παπαδημητρίου, Σ. (2011). Η κινηματογραφική παιδεία στην εκπαίδευση- *Μοντέλα λειτουργίας και προκλήσεις*. Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα του Educational TV Blog, <http://blogs.sch.gr/dertv/2011/01/06> (11/2/2016)

Φραγκουλής, Γ. (2005). Κινηματογράφος και εκπαίδευση. Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα του Σύγχρονη εκπαίδευση: *Τρίμηνη Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων*, <http://ejournals.lib.auth.gr/1105-3968/article/view/607/0> (12/2/2016)

Χατζηνικολάου, Σ. (2013). Κινηματογραφική παιδεία. Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα του Σοφία Χατζηνικολάου: *παιδιά γεννιούνται με φτερά, οι δάσκαλοι βοηθούν να πετάξουν*, <http://sofiaxatzinikolaou.eu/> (12/2/2016)

Ο ψύλλος (n.d). Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα του Αθηνόραμα.gr: http://www.athinorama.gr/cinema/movie/o_psullos-1004459.html (XX)

Χωρίς μέτρο (n.d). Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα του Αθηνόραμα.gr: http://www.athinorama.gr/cinema/movie/xoris_metro-10043666.html (XX)

Freedom writers (n.d). Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα του Αθηνόραμα.gr: http://www.athinorama.gr/cinema/movie/freedom_writers-10050469.html (XX)

Το κύμα (n.d). Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα του Αθηνόραμα.gr: http://www.athinorama.gr/cinema/movie/to_kuma-1008714.html (XX)

Το καναρινί ποδήλατο (n.d). Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα του Αθηνόραμα.gr:

http://www.athinorama.gr/cinema/movie/to_kanarini_podilato-1006121.html (XX)

Ο κύκλος των χαμένων ποιητών (n.d). Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα του Αθηνόραμα.gr:

http://www.athinorama.gr/cinema/movie/o_kuklos_ton_xamenon_poiiton-1003981.html

(XX)

Τα παιδιά του παραδείσου (n.d). Διαθέσιμο στην ιστοσελίδα του Αθηνόραμα.gr:

http://www.athinorama.gr/cinema/movie/ta_paidia_tou_paradeisou-1006358.html (XX)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ερωτηματολόγιο φοιτητών

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΘΕΜΑ: «Ο ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ ΣΤΗΝ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ»

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: «Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΟΝ
ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟ»

ΤΜΗΜΑ:

ΕΞΑΜΗΝΟ:

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:

- 1. Για ποιους λόγους επιλέξατε το μάθημα «Η εκπαίδευση στον κινηματογράφο»;*
- 2. Με δεδομένο ότι έχετε ήδη παρακολουθήσει ένα σημαντικό μέρος του παραπάνω μαθήματος είστε ευχαριστημένοι/ες από την επιλογή σας; (τεκμηριώστε την απάντησή σας)*
- 3. Αναφέρετε ένα δυνατό στοιχείο του μαθήματος.*
- 4. Αναφέρετε ένα αδύναμο στοιχείο του μαθήματος.*
- 5. Από τις ταινίες που προβλήθηκαν ποια ήταν για σας η πιο ενδιαφέρουσα;*
 - α) Ποιο/α στοιχείο/α της την έκαναν ενδιαφέρουσα;*
- 6. Οι ταινίες που προβλήθηκαν ανέπτυξαν τον προβληματισμό σας πάνω σε κάποια βασικά εκπαιδευτικά ζητήματα; Αν ναι, σε ποια; Αν όχι, γιατί;*
- 7. Ποιες είναι οι σημαντικότερες δυσκολίες που συναντήσατε στο πλαίσιο του μαθήματος;*
- 8. Ποια είναι η γνώμη σας για τις εργασίες του μαθήματος;*
- 9. Πιστεύετε ότι το μάθημα καλλιέργησε το ενδιαφέρον σας ώστε ως εκπαιδευτικοί να χρησιμοποιήσετε τον κινηματογράφο ως εκπαιδευτικό μέσο;*
- 10. Τι συμβουλή/ές θα θέλατε να δώσετε στους διδάσκοντες;*

Ερωτήσεις καθηγητών οι οποίες τροποποιήθηκαν σε κάθε καθηγητή

- 1) Πόσα χρόνια διδάσκεται αυτό το μάθημα; Πότε ξεκίνησε;
- 2) Πως δημιουργήθηκε αυτό το μάθημα;
- 3) Πως επιλέξατε να το κάνετε και οι 2 μαζί;
- 4) Με τι γνώμονα επιλέγετε τις ταινίες που θα προβληθούν; Σκέφτεστε πρώτα την ταινία ή το θέμα που σας απασχολεί;
- 5) Πιστεύετε πως οι ταινίες που προβλήθηκαν προκάλεσαν το ενδιαφέρον των φοιτητών;
- 6) Θα αλλάζατε κάτι στο μάθημα; Αν ναι/όχι γιατί;
- 7) Πιστεύετε πως οι φοιτητές ως μελλοντικοί εκπαιδευτικοί θα χρησιμοποιήσουν τον κινηματογράφο ως εκπαιδευτικό μέσο;

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

004000125464